

Onderwerp Concept jaarrekening en jaarverslag 2017 en ontwerpbegroting 2019
Groninger Archieven (wensen en bedenkingen)

Steller L. Visser/ H. Ike

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 12 52 Bijlage(n) 3

Ons kenmerk 6884674

Datum 11-04-2018 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de concept jaarrekening en jaarverslag 2017 en de ontwerpbegroting 2019 van het Regionaal Historisch Centrum Groninger Archieven.

De gemeente Groningen neemt samen met het Rijk deel aan de gemeenschappelijke regeling: Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven'.

De gemeenschappelijke regeling schrijft voor dat het algemeen bestuur jaarlijks de ontwerpbegroting, de concept jaarrekening en het jaarverslag aan u aanbiedt. U heeft de mogelijkheid om een zienswijze over de ontwerpbegroting te geven.

De regeling schrijft tevens voor dat het dagelijks bestuur uiterlijk 15 april aan het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders zendt aan de raad en ten minste acht weken voor de vaststelling van de begroting de ontwerpbegroting aan de raad aanbiedt.

Ontwerpbegroting 2019

De ontwerpbegroting geeft naar onze mening geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze over de ontwerpbegroting 2019 van de Groninger Archieven. Wel willen wij u in de gelegenheid stellen om wensen en bedenkingen te uiten over het voorstel om af te zien van een zienswijze.

In de bij de ontwerpbegroting behorende kadernota kunt u kennis nemen van de voorgenomen activiteiten en welke belangen en resultaten de Groninger Archieven hiemee nastreeft.

Deze activiteiten zijn in lijn met de beleidsvoornemens op archiefgebied zoals die zijn gefomuleerd in het beleidsplan VerGezicht 2017-2020. Dit blijkt met name uit de activiteiten gericht op de digitale toegankelijkheid en digitale dienstverlening.

Voor de concept jaarrekening 2017, het jaarverslag 2017 en de ontwerpbegroting 2019 verwijzen wij u naar de bijlage. Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

U hebt u de mogelijkheid om uw wensen en bedenkingen te uiten over het voorstel om af te zien van een zienswijze. Graag horen wij voor 20 juni 2018 van u of u wensen of bedenkingen heeft. Na uw besluit zal het bestuur van de Groninger Archieven schriftelijk in kennis worden gesteld.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter den Oudsten", with a horizontal line underneath.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter Teesink", with a horizontal line underneath.

de secretaris,
Peter Teesink

Jaarrekening 2017

Geacht bestuur,

Voor u ligt de jaarrekening 2017. We hebben weer een goed financieel jaar gehad. Op enkele onderdelen is er minder geld uitgegeven dan begroot en op andere iets meer. We hebben in 2017 onder andere besloten om de websites te vernieuwen. Een belangrijk deel van de kosten daarvan is ten laste van 2017 gekomen. Ook zijn in 2017 alle vooronderzoeken verricht ten behoeve van de planvorming voor de toekomstige huisvesting.

Er is uiteindelijk een positief resultaat van € 55.623,-. Dit bedrag wordt in principe toegevoegd aan de algemene reserve. Wel zou het algemeen bestuur kunnen besluiten om dit bedrag een andere bestemming te geven, bijvoorbeeld door het toe te voegen aan het publieksproject Het beeld van Groningen of door het in te zetten bij de ontwikkeling van het e-Depot.

De directie

Jaarstukken 2017
Regionaal Historisch Centrum "Groninger
Archieven"

Jaarstukken 2017

28 maart 2018

Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven"
Postbus 30040
9700 RM GRONINGEN

Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven"

geparafeerd voor
waarmerkingsdoeleinden

Inhoudsopgave

1 Jaarverslag	1
1.1 Informatie over de Gemeenschappelijke Regeling	1
1.2 Programmaverantwoording en paragrafen	2
2 Jaarrekening	7
2.1 Balans per 31 december 2017.....	7
2.2 Overzicht van baten en lasten 2017.....	9
2.3 Algemene toelichtingen	10
2.4 Toelichting op de balans.....	11
2.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	19
3 Overige gegevens	25
3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	26
3.2 Overzicht fondsen, voorzieningen en reserves 2017.....	28

1 Jaarverslag

1.1 Informatie over de Gemeenschappelijke Regeling

Rechtsvorm

Blijkens publicatie in de Staatscourant d.d. 24 oktober 2001 werd de Gemeenschappelijke Regeling getroffen tussen de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Gemeente Groningen tot oprichting van het openbaar lichaam Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven", dat gevestigd is te Groningen.

Doelstelling en activiteiten

De doelstelling luidt volgens artikel 2 van deze Gemeenschappelijke Regeling: de belangen van de minister en de gemeente bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten, schilderijen en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Groningen en de gemeentelijke archiefbewaarplaats van Groningen in gezamenlijkheid te behartigen.

Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur bestaat per 31 december 2017 uit vier leden, waarvan twee door het College van de Burgemeester en Wethouders zijn aangewezen en twee door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Het College van Burgemeester en Wethouders wordt vertegenwoordigd door:

- de heer P.E.J. den Oudsten, voorzitter; vanaf januari 2016;
- de heer P.S. de Rook MA, lid; vanaf januari 2016.

De minister wordt vertegenwoordigd door:

- mevrouw drs. J.A.J. Stam, lid; vanaf januari 2005;
- de heer drs. D. Mulder, lid; vanaf juni 2007.

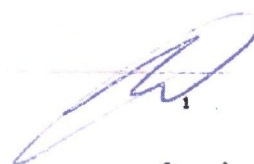
Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat per 31 december 2017 uit drie leden:

- de heer P.E.J. den Oudsten, voorzitter; vanaf januari 2016;
- de heer drs. J.R. Honkoop, lid; vanaf januari 2016;
- mevrouw drs. J.A.J. Stam, lid; vanaf januari 2016.

De directie wordt gevoerd door de heer drs. E. de Jonge, die per 14 maart 2005 door het algemeen bestuur gemandateerd is tot het vertegenwoordigen van genoemd bestuur in onderstaande zaken:

- het aangaan van contractuele verplichtingen en betalingen, mits het totaal van de aangegane verplichtingen binnen de goedgekeurde begroting valt;
- het aangaan van leningen, mits het bestuur daar haar goedkeuring aan verleent;
- het in dienst nemen, ontslaan en schorsen van personeel, met uitzondering van de directeur;
- het vertegenwoordigen van het bestuur in en buiten rechte.

1.2 Programmaverantwoording en paragrafen

Programmaverantwoording

Voor de Groninger Archieven is er sprake van één programma: het beheren van de archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Groningen en de archiefbewaarplaats van de gemeente Groningen.

Kosten van overhead

Salarislasten bedrijfsvoering en ondersteunende diensten	€ 502.212
Organisatiekosten- en overhead	€ 674.758
Totaal	€ 1.176.970

Vennootschapsbelasting

Landelijk vindt, door het Nationaal Archief namens alle RHC's, overleg plaats met de belastingdienst over de invoering van de Wet modernisering van de Vpb-plicht overheidsondernemingen per 1 januari 2016. De verwachting is dat, vanwege geen deelname aan het economische verkeer, er van Vpb-plicht geen sprake is. Bij de nevenactiviteiten (depotverhuur) is er wel deelname aan het economisch verkeer, maar gezien de kosten/baten is er geen winststreven, dus geen fiscaal ondernemerschap. En dus geen belastingplicht. Wel moeten we dit jaarlijks volgen.

Kengetallen

Netto schuldquote

netto schuldquote (in %, bedragen x € 1.000, belansstanden ultimo jaar)	2016	2017
vaste schulden	251	180
netto vlottende schulden	334	571
overlopende passiva	716	180
financiële activa	0	0
uitzettingen < 1 jaar	242	129
liquide middelen	-947	-928
overlopende activa	0	-29
saldo	596	103
totale baten (exclusief mutatie reserves)	5.323	5.416

netto schuldquote (saldo/ totale baten)	11,2%	1,9%
---	-------	------

Signaleringswaarde: < 90% is minst risicovol, 90 - 130% is neutraal, > 130% is meest risicovol.

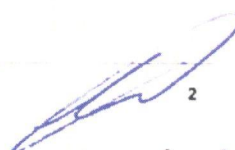
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de Groninger Archieven ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Conform de signaleringswaarde valt de waarde van de netto schuldquote in alle jaren in de categorie minst risicovol.

Solvabiliteitsratio

solvabiliteitsratio (in %, bedragen x € 1.000, balansstanden ultimo jaar)	2016	2017
eigen vermogen	647	702
balanstotaal	2.039	2.100
solvabiliteitsratio	31,7%	33,4%

Signaleringswaarde: > 50% is minst risicovol, 20 - 50% is neutraal, < 20% is meest risicovol.

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de Groninger Archieven in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves, en het resultaat uit het overzicht baten en lasten.

Toelichting op de balans

Voor zover noodzakelijk voor het inzicht worden vergelijkende cijfers aangepast. In de jaarrekening 2017 is de resultaatbestemming voor het eerst verwerkt overeenkomstig de bepalingen van het BBV. Dit heeft tot gevolg dat de vergelijkende cijfers zijn aangepast. Het resultaat over het boekjaar 2016 is bestemd ten gunste van de bestemmingsreserves, hetgeen in de vergelijkende cijfers over 2016 nu zichtbaar is.

Het eigen vermogen is door het resultaat gestegen tot een bedrag van € 701.982 (pag. 8 en 13). Hiervan bedraagt de algemene reserve € 526.227. Dit is 9,9% van de gezamenlijke bijdrage van het rijk, de provincie en de gemeente. De bestemmingsreserve 'beeld van Groningen' bedraagt € 112.679. Dit is 2,1% van de gezamenlijke bijdrage van het rijk, de provincie en de gemeente.

De investeringen van € 557.305 hebben grotendeels betrekking op meubilair, bedrijfsauto, bekabeling, automatiseringsapparatuur en overname materiële vaste activa van de stichting GAVA (pag. 11). Op 7 december 2016 is het algemeen bestuur akkoord gegaan met de toevoeging van de GAVA-collectie aan de collectie van het RHC Groninger Archieven met ingang van 1 januari 2017. In december 2017 is het bestuur van de stichting GAVA akkoord gegaan met de volledige overdracht van de vaste materiële activa van de stichting GAVA aan de Groninger Archieven tegen de boekwaarde van 31 december 2017 ad € 34.649. Tevens is besloten dat het GAVA als stichting blijft bestaan die de regionale audiovisuele archiveringstaak van het RHC Groninger Archieven financieel ondersteunt, zolang als mogelijk is met de huidige financiële reserves. Het bestuur van de stichting GAVA is in december 2017 akkoord gegaan met een bijdrage aan de Groninger Archieven van € 2.933,75 voor de aankoop van een Apple MacBook en een bijdrage van € 34.649 voor de aanschaf van de vaste materiële activa van de stichting GAVA.

Pag. 12. Overige vorderingen: het te ontvangen bedrag van het Nationaal Archief van € 48.786 betreft de index van 2017. Van de bijdrage 2017 van de gemeente is nog € 24.814 te ontvangen.

De liquide middelen dalen gering ten opzichte van 2016 (pag. 12).

- Schatkistbankieren: door de Rabobank is een overzicht verstrekt, waaruit blijkt dat het maximale saldo in 2017 niet is overschreden.

Voorzieningen (pag. 14):

- De voorziening balustrade is bestemd voor de afschrijving van een aanpassing met veiligheidsglas voor de balustrades op de 1^e en 2^e verdieping in verband met het afschermen van vluchtweg incl. ARBO-voorziening.
- De voorziening koeling serverruimte is bestemd voor de afschrijving van een nieuwe gekoelde serverkast in de serverruimte.
- Voor de afschrijving van de vervanging van de bekabeling is een voorziening getroffen.
- De voorziening DTR-gelden is bestemd voor de ontwikkeling van het rijksdeel van het e-Depot.
- De voorziening huisvesting is gevormd door een vrijval in de huur van € 239.921 en de jaren daarna van € 272.000 per jaar. Dit heeft betrekking op het inbouwpakket van het Rijk op Cascadeplein 4. Het betreft afschrijving en rente. Dit bedrag komt niet ten goede aan de exploitatie, maar wordt als voorziening opgenomen voor toekomstige investeringen in het gebouw, dan wel moet een egalisatieschuld aan het ministerie van Financiën hiermee worden afgelost. Omdat daar de discussie over de verantwoordelijkheid voor beheer en instandhouding nog loopt, staat het bedrag nog vast in de voorziening. Alleen in overleg met het ministerie van OCW kunnen investeringen gedaan worden.
- De voorziening overname apparatuur GAVA is bestemd voor de resterende jaarlijkse afschrijvingen.
- De voorziening BTO Apple MacBook Pro is bestemd de afschrijving.

Voor de investering in scanapparatuur en vervanging van een groot gedeelte van het serverpark in 2016 en 2017 is in 2015 een lening van € 300.000 aangegaan bij de BNG Bank met een looptijd van 5 jaar en een rentepercentage van 0,79% (pag. 16).

Overige schulden (pag. 17): het te betalen gas, water en elektra en RVB servicekosten van 2016 en 2017 moeten nog door het RVB in rekening worden gebracht.

Overige kortlopende schulden (pag. 17): dit betreft onder meer accountantskosten, kosten UWV, kosten manager e-Depot en kosten salarisverwerking in 2017.

Toelichting op de baten en lasten

Uit de bijdrage wordt de voorziening huisvesting van € 239.921 gevormd. De bijdrage van het Rijk inclusief behoudsgelden en exclusief DTR-gelden stijgt met 2,0%. De gemeentelijke bijdrage stijgt met 2,8%. Deze stijging wordt voor een deel bepaald door de toevoeging van de bijdrage van de stichting GAVA aan de Groninger Archieven. De bijdrage van de provincie stijgt met 8,6% (pag. 19). Ook deze stijging wordt voor een deel bepaald door de toevoeging van de bijdrage van de stichting GAVA aan de Groninger Archieven. De totale bijdrage, exclusief DTR-gelden, stijgt met 2,9%.

Overige algemene baten: de stichting Huis van de Groninger Cultuur en de stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen vergoeden jaarlijks een bedrag aan de Groninger Archieven. De vergoeding van de stichting GAVA is vervallen. De baten bij Beeldbank Groningen betreffen jaarlijkse bijdragen van gemeenten en waterschappen aan de website (pag. 19).

De totale publieksinkomsten dalen licht ten opzichte van 2016 (pag. 19).

De opbrengst zakelijke dienstverlening daalt ten opzichte van 2016. Dit wordt veroorzaakt door geen opbrengsten bij zakelijke scan opdrachten (pag. 19).

De opbrengst depotverhuur wordt ontvangen van de Rechtbank Groningen, de gemeenten Groningen, Winsum, Ten Boer en Sneek, Waterschap Noorderzijlvest en het Drents Archief (pag. 19).

De salarislasten zijn gedaald ten opzichte van 2016 (pag. 20). Dit wordt mede veroorzaakt door een reservering in 2016 van € 70.004 vakantietoeslag als gevolg van het IKB ter uitbetaling in 2017.

De stijging van de overige personeelskosten ten opzichte van 2016 wordt grotendeels verklaard door hogere kosten voor uitzendburo's, personeel van Iederz en opleidingskosten (pag. 20).

De stijging van het aantal fte wordt voor een groot deel veroorzaakt door het vergroten van de groep medewerkers voor halen en brengen van stukken, behoudswerkzaamheden en scanwerk. Daarnaast was er uitbreiding ten behoeve van het e-Depot en pr & marketing (pag. 21).

De stijging van de directe materiële kosten wordt met name veroorzaakt door een hogere aanschaf van gebruiksgoederen voor het depot en audio visueel materiaal (pag. 22).

De behoudsgelden van € 42.000 zijn door het Rijk geormerkte gelden bestemd voor conservering (pag. 22).

De daling van de huisvestingskosten (pag. 22) wordt veroorzaakt door de vrijval in de huur van € 239.921. Daarnaast is er een stijging van de servicekosten RVB. Vanaf 2012 zijn de servicekosten door het RVB niet gefactureerd. Per jaar is hiervoor gereserveerd. In 2016 zijn de servicekosten verrekend met het RVB, waarbij de jaren 2012 en 2013 niet in rekening zijn gebracht. Hierdoor resteerde in 2016 een positief saldo van € 11.820. In 2017 is voor de servicekosten € 37.500 gereserveerd.

De stijging van de totale kosten ten opzichte van 2016 voor organisatie- en overhead wordt een groot bepaald door kosten van ontwikkeling websites, kosten voor externe adviezen, met name voor het gebouw, en voorziening DTR-gelden (pag. 22).

De rentekosten (pag. 23) zijn dit jaar gedaald door de heffingsrente van € 26.466 die de Belastingdienst in 2016 in rekening heeft gebracht over de periode 2011-2015 in verband met de BTW-kwestie met de DVO van de provincie.

Paragrafen

Artikel 26 BBV schrijft voor dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen als in de begroting opgenomen moeten worden. Volgens artikel 9 betreft dit voor de Groninger Archieven de volgende paragrafen:

- a. weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- b. financiering;
- c. bedrijfsvoering;

a. weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het verleden is er specifiek een bestemmingsreserve weerstandsvermogen gevormd voor bezuinigingen die toen optraden. Aangezien gesteld kan worden dat de algemene reserve altijd gebruikt kan worden als weerstandsvermogen is de bestemmingsreserve weerstandsvermogen afgewikkeld en opgenomen in de algemene reserve. De algemene reserve is ultimo 2017 € 526.227. Voor het jaar 2017 is geen gebruik gemaakt van de algemene reserve.

b. financiering

Er is een in 2015 door de Bank Nederlandse Gemeenten verstrekte lening van € 300.000. Er is een resterende looptijd van 5 jaar. De aflossing is € 60.000 per jaar. Het rentepercentage bedraagt 0,79% gedurende de gehele looptijd. In de komende jaren wordt geen nieuwe financieringsbehoefte verwacht.

c. bedrijfsvoering

De organisatie verandert langzaam van karakter. De digitale ontwikkelingen vergen nieuwe kennis en vaardigheden van de medewerkers. De komende jaren vertrekken een aantal oudere medewerkers met veel kennis. Door middel van overdrachtsdocumenten, scholing en individuele overdracht wordt de kennis doorgegeven aan andere en nieuwe medewerkers. Er wordt daarbij steeds meer gestreefd naar een multifunctionele inzetbaarheid van de medewerkers. Bij werving is dat een belangrijk criterium. De bedrijfsvoering heeft een belangrijke taak in het begeleiden van de processen die hierbij horen. Tevens is de bedrijfsvoering verantwoordelijk voor facilitaire zaken, de huisvesting en financiën.

2 Jaarrekening

2.1 Balans per 31 december 2017

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investering met een economisch nut	1.013.894	849.799
Totaal vaste activa	1.013.894	849.799
Viottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige vorderingen	128.975	242.203
Liquide middelen	927.989	947.178
Overlopende activa	29.348	0
Totaal viottende activa	1.086.312	1.189.381
Totaal generaal	<u>2.100.207</u>	<u>2.039.180</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen	589.304	242.793
Algemene reserves	112.679	403.567
Bestemmingsreserves	<u>701.983</u>	<u>646.360</u>
Voorzieningen	467.713	91.204
Overige voorzieningen		
Vaste schulden	180.000	251.250
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		
Totaal vaste passiva	1.349.696	988.814
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden	570.867	334.448
Overige schulden		
Overlopende passiva	179.644	715.918
Totaal vlottende passiva	750.511	1.050.366
Totaal generaal	<u>2.100.207</u>	<u>2.039.180</u>

2.2 Overzicht van baten en lasten 2017

	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Algemene baten			
Bijdragen partners	5.511.141	5.354.074	5.126.280
Voorziening bijdrage investeringen huisvesting	-239.921	0	0
Overige algemene baten	41.607	96.138	87.788
	<u>5.312.827</u>	<u>5.450.212</u>	<u>5.214.068</u>
Diverse baten			
publieksinkomsten en reguliere inkomsten	36.020	36.433	39.989
Dienstverlening derden	42.904	47.000	54.379
	<u>78.924</u>	<u>83.433</u>	<u>94.368</u>
Overige baten			
Vrijval uit voorzieningen en gepassiveerde subsidies	17.566	14.800	14.800
Bijzondere baten	7.065	0	0
	<u>24.631</u>	<u>14.800</u>	<u>14.800</u>
Totaal baten	<u>5.416.381</u>	<u>5.548.445</u>	<u>5.323.236</u>
Personeelskosten			
lonen en salarissen en sociale lasten	2.222.461	2.308.093	2.275.357
overige personeelskosten	218.756	158.825	163.929
	<u>2.441.217</u>	<u>2.466.918</u>	<u>2.439.286</u>
Overige kosten			
Directe materiële kosten	39.128	38.950	35.847
Projectkosten	49.455	42.000	42.000
kosten zakelijke dienstverlening	0	0	0
huisvestingskosten	1.994.485	2.325.340	2.172.931
organisatie en overheadkosten	674.758	506.144	325.275
rentekosten	5.376	5.099	33.736
afschrijvingskosten	151.339	176.763	149.027
Dotaties aan projecten	5.000	5.000	5.000
Overige kosten	0	0	0
	<u>2.919.542</u>	<u>3.099.296</u>	<u>2.763.816</u>
Totaal lasten	<u>5.360.758</u>	<u>5.566.214</u>	<u>5.203.102</u>
Resultaat voor bestemming	55.623	-17.769	120.134
Bestemming van het resultaat			
Toevoeging aan bestemmingsreserves	0	0	120.134
Onttrekking aan bestemmingsreserves	290.888	0	0
Bestemming ten gunste van de algemene reserve	<u>346.511</u>	<u>-17.769</u>	<u>0</u>

2.3 Algemene toelichtingen

1.1.1 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

Vergelijkende cijfers

Voor zover noodzakelijk voor het inzicht worden vergelijkende cijfers aangepast. In de jaarrekening 2017 is de resultaatbestemming voor het eerst verwerkt overeenkomstig de bepalingen van het BBV. Dit heeft tot gevolg dat de vergelijkende cijfers zijn aangepast. Het resultaat over het boekjaar 2016 is bestemd ten gunste van de bestemmingsreserves, hetgeen in de vergelijkende cijfers over 2016 nu zichtbaar is.

Materiële vaste activa

De overige vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde, verminderd met jaarlijkse lineaire afschrijvingstermijnen, gebaseerd op de economische levensduur. Aafgeschreven wordt vanaf het moment van ingebruikname.

Uitzettingen, overlopende activa, liquide middelen en vlottende passiva

Voor dubieuze vorderingen wordt een voorziening gevormd op basis van individuele beoordeling.

Bestemmingsreserves

Dit betreffen door het bestuur bestemde fondsen voor specifieke doeleinden.

Op basis van voortschrijdende inzichten kan het bestuur besluiten deze reserves op een andere wijze aan te wenden.

Voorzieningen

De overige voorzieningen zijn gevormd in verband met verplichting tot besteding van de middelen aan een doel dat is opgelegd door derden.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van een jaar of langer.

1.1.2 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Voordelige saldi worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Nadelige saldi en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Bijdrage partners

Dit betreft de subsidie van het Rijk en van de gemeente en omvat de in de gemeenschappelijke regeling of anderszins overeengekomen bijdrage in het exploitatieresultaat.

Overige algemene baten

Dit betreft ontvangen subsidiegelden van diverse instellingen.

Diverse baten

Diverse baten betreft de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven belastingen onder aftrek van kortingen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op bedrijfsinventarissen en overige vaste bedrijfsmiddelen worden berekend via vaste percentages van de aanschafwaarde.

2.4 Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa kunnen als volgt worden samengevat:

	Overige vaste bedrijfs- middelen
	€
Begin boekjaar	
Aanschafwaarde	3.750.760
Afschrijvingen	-2.900.961
Boekwaarde	<u>849.799</u>
Mutatie boekjaar	
Investerings	557.305
Desinvesteringen	-285.161
Afschrijvingen	-398.460
Afschrijving desinvesteringen	285.161
	<u>158.845</u>
Einde boekjaar	
Aanschafwaarde	4.022.904
Afschrijvingen	-3.009.010
Boekwaarde	<u>1.013.894</u>

Viottende activa

Uitzettingen

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige vorderingen		
Handelsdebiteuren	44.487	29.619
Te ontvangen Nationaal Archief	0	0
Te ontvangen Rijksbijdrage	48.786	107.850
Te ontvangen subsidie SNN	0	8.876
Te ontvangen GAVA	0	37.304
Te ontvangen DTR	0	50.003
Te ontvangen Provincie	1.388	0
Te ontvangen Gemeente	24.814	0
Overige vorderingen	9.500	8.551
	<u>128.975</u>	<u>242.203</u>
Liquide middelen		
Rabobank Schatkistbankieren	857.033	881.033
Rabobank, rekening-courant nr. 38.51.57.622	69.566	64.814
Kas	1.390	1.331
	<u>927.989</u>	<u>947.178</u>
Overlopende activa		
Omzetbelasting	29.348	zie passiva
	<u>29.348</u>	<u>0</u>

Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserves

Onder de algemene reserves is dat deel van het vermogen opgenomen welke vrij ter beschikking staat aan de gemeenschappelijke regeling.

	2017	2016
	€	€
Het verloop is als volgt weer te geven		
Stand per 1 januari	242.793	242.793
Mutatie overeenkomstig resultaatbestemming	346.511	0
Stand per 31 december	<u>589.304</u>	<u>242.793</u>

Bestemmingsreserves

Onder de bestemmingsreserves is dat deel van het vermogen opgenomen waaraan het bestuur een bestemming heeft toegekend.
Voor de volgende bestemmingen is een reserve gevormd:

Weerstandvermogen

Saldo per 1 januari	283.433	283.433
Bij: dotatie	0	0
	<u>283.433</u>	<u>283.433</u>
Af: naar algemene reserve vrijval	-283.433	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>283.433</u>

De bestemmingsreserve weerstandvermogen is gevormd om de
Mogelijke bezuinigingen in de komende jaren te kunnen opvangen.

Beeld van Groningen

Saldo per 1 januari	120.134	0
Bij: dotatie	0	120.134
	<u>120.134</u>	<u>120.134</u>
Af: onttrekkingen vrijval	-7.455	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	<u>112.679</u>	<u>120.134</u>
Totaal bestemmingsreserves	<u>112.679</u>	<u>403.567</u>

Vorzieningen

Overige voorzieningen

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voorziening klimaat-koelmachine depot G		
Saldo per 1 januari	4.447	13.894
Bij: dotatie	0	0
	<u>4.447</u>	<u>13.894</u>
Af: onttrekkingen	-4.447	-9.447
	<u>0</u>	<u>4.447</u>
Saldo per 31 december	0	4.447
Voorziening balustrade		
Saldo per 1 januari	41.500	49.800
Bij: dotatie	0	0
	<u>41.500</u>	<u>49.800</u>
Af: onttrekkingen	-8.300	-8.300
	<u>33.200</u>	<u>41.500</u>
Saldo per 31 december	33.200	41.500
Voorziening overname apparatuur GAVA		
Saldo per 1 januari	0	0
Bij: dotatie	34.648	0
	<u>34.648</u>	<u>0</u>
Af: onttrekkingen	0	0
	<u>34.648</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	34.648	0
Voorziening koeling serverruimte		
Saldo per 1 januari	45.258	51.757
Bij: correctie boekwaarde voorziening	946	0
	<u>46.204</u>	<u>51.757</u>
Af: onttrekkingen	-6.500	-6.500
	<u>39.704</u>	<u>45.257</u>
Saldo per 31 december	39.704	45.257

Voorziening bekabeling

Saldo per 1 januari	0	0
Bij: dotatie	94.333	0
	94.333	0
Af: onttrekkingen	-2.358	0
Saldo per 31 december	91.975	0

Voorziening BTO Apple MacBook Pro

Saldo per 1 januari	0	0
Bij: dotatie	2.934	0
	2.934	0
Af: onttrekkingen	-407	0
Saldo per 31 december	2.526	0

Voorziening DTR-gelden

Saldo per 1 januari	0	0
Bij: dotatie	236.013	0
	236.013	0
Af: onttrekkingen	-210.274	0
Saldo per 31 december	25.739	0

Voorziening Huisvesting

Saldo per 1 januari	0	0
Bij: dotatie	239.921	0
	239.921	0
Af: onttrekkingen	0	0
Saldo per 31 december	239.921	0

Totaal voorzieningen	467.713	91.204
----------------------	---------	--------

Vaste schulden

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lening Rabobank		
Hoofdsom	450.000	450.000
Aflossing	-438.750	-393.750
	<u>11.250</u>	<u>56.250</u>
Aflossing verslagjaar	-11.250	-45.000
	<u>0</u>	<u>11.250</u>
Saldo verschuldigd na 31 december	0	11.250

Dit betreft een in 2007 door de Rabobank verstrekte lening groot € 450.000. De resterende looptijd bedraagt 1 kwartaal. De aflossing is € 11.250 per kwartaal. Het rentepercentage bedraagt 4,25% tot 1 december 2017. De aflossingsverplichting komend verslagjaar betreft € 11.250. De omvang van de lening met een looptijd van langer dan 5 jaar bedraagt ultimo verslagjaar € 0.

Lening BNG bank		
Hoofdsom	300.000	300.000
Aflossing	-60.000	0
	<u>240.000</u>	<u>300.000</u>
Aflossing verslagjaar	-60.000	-60.000
	<u>180.000</u>	<u>240.000</u>
Saldo verschuldigd na 31 december	180.000	240.000

Dit betreft een in 2015 door de Bank Nederlandse Gemeenten verstrekte lening groot € 300.000. De resterende looptijd bedraagt 5 jaar. De aflossing is € 60.000 per jaar. Het rentepercentage bedraagt 0,79% gedurende de gehele looptijd. De aflossingsverplichting komend verslagjaar betreft € 60.000. De omvang van de lening met een looptijd van 5 jaar bedraagt ultimo verslagjaar € 0.

Totaal langlopende leningen	<u>180.000</u>	<u>251.250</u>
-----------------------------	----------------	----------------

Plottende passiva

Netto vlottende passiva

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Overige schulden		
Crediteuren	155.840	126.130
te betalen gas, water en elektra	287.624	150.000
te betalen RVB servicekosten	75.000	37.500
schulden aan kredietinstellingen	157	7
Overige kortlopende schulden	<u>52.246</u>	<u>20.811</u>
	<u>570.867</u>	<u>334.448</u>
Overlopende passiva		
Loonheffing	149.943	96.869
Pensioenpremies	29.701	24.067
Omzetbelasting (regulier)	zle activa	89.413
Omzetbelasting 2011-2015	0	286.601
Vakantietoeslag 2016 - IKB 2017	0	70.004
Reservering bijdrage rijk inzake bekabeling	0	77.961
Vooruitontvangen DTR	<u>0</u>	<u>71.003</u>
	<u>179.644</u>	<u>715.918</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De organisatie heeft in 1997 een 20-jarig huurcontract afgesloten inzake bedrijfsruimte. De jaarlijkse huur wordt geïndexeerd en bedraagt circa € 1.800.000. Vanaf februari 2017 bedraagt de huur op jaarbasis circa € 1.600.000.

De organisatie geeft in 2007 een 15-jarig huurcontract (inclusief leveringen en diensten) afgesloten inzake het depot Hoogkerk. De jaarlijkse huur wordt geïndexeerd en bedraagt circa € 75.000.

De organisatie huurt enkele kantoorinventarissen met een looptijd korter dan vijf jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 8.500.

De in de verantwoording opgenomen bedragen dienen nog definitief te worden geaccordeerd.

Het algemeen bestuur zal, in overeenstemming met artikel 23 van de gemeenschappelijke regeling, besluiten over bestemming van het resultaat.

In verband met de invoering van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen per 1 januari 2016 is RHC Groninger Archieven medio 2015 op individuele basis in contact getreden met de Belastingdienst. In de loop van 2016 is meerdere keren correspondentie over en weer gegaan, waarin RHC Groninger Archieven de standpunten uiteen heeft gezet en heeft onderbouwd met de nodige informatie. De Belastingdienst heeft tot op heden nog geen standpunt ingenomen. In de loop van 2016 is door het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen, als specialistisch onderdeel van de Belastingdienst aangegeven, dat zij de behandeling van het verzoek wensen aan te houden. Op dat moment liepen er meerdere onderzoeken van andere Regionale Historische Centra, waarover zij zich intern wilden beraden.

Onlangs is gebleken dat er nu centraal overleg plaatsvindt tussen de Belastingdienst en het Nationaal Archief. Daarbij is informeel gesproken over de archiefsector, Nationaal Archief, Regionale Historische Centra, de Archiefwet, de wettelijke taken, en dergelijke. De Belastingdienst probeert goed inzicht te krijgen in de sector, met name op het punt of, en zo ja welke, taken die archiefinstellingen uitvoeren door de markt kunnen worden verricht dan wel in de publiekrechtelijke omgeving moeten worden uitgevoerd. De Belastingdienst heeft op basis van het gesprek een aantal vragen geformuleerd, waarvoor de verschillende partijen antwoorden op gaan worden geformuleerd.

Naar verwachting zullen de eventuele gevolgen van het (gedeeltelijk) vennootschapsbelastingplichtig worden van RHC Groninger Archieven relatief beperkt zijn.

2.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Algemene baten			
Bijdrage Rijk	2.656.401	2.625.408	2.602.616
Bijdrage Rijk Behoudsgelden	42.000	42.000	42.000
Bijdrage Rijk DTR 2017	165.010	165.000	0
Bijdrage Rijk DTR 2016	71.003	0	0
Bijdrage Gemeente	2.115.439	2.090.625	2.056.993
Voorziening huisvesting	-239.921	0	0
Bijdrage Provincie publieksbereik	143.738	0	0
Bijdrage Provincie archiefbeheer	317.550	431.041	424.671
	5.271.220	5.354.074	5.126.280
Overige algemene baten			
Huis van de Groninger Cultuur	13.629	13.629	13.629
Stichting GAVA	0	54.500	37.304
Stichting OVCG	11.779	11.779	11.779
Beeldbank Groningen	16.200	16.200	16.200
Subsidie SNN	0	0	8.876
Rentebaten	0	30	0
	41.607	96.138	87.788
Publieksinkomsten			
Dienstverlening	21.904	19.790	23.490
Publieksbereik	2.275	1.689	1.855
Faciliteiten	8.023	7.574	7.973
Huisvesting	102	1.000	1.592
Overig	3.716	6.380	5.079
	36.020	36.433	39.989
Dienstverlening aan derden			
Zakelijke dienstverlening	7.133	20.000	18.016
Opbrengst depotverhuur	35.770	27.000	36.363
	42.904	47.000	54.379
Vrijval voorzieningen en gepassiveerde subsidies			
afschrijving koeling serverruimte	6.500	6.500	6.500
afschrijving BTO Apple MacBook Pro 15	407	0	0
afschrijving bekabeling	2.358	0	0
afschrijving balustrades	8.300	8.300	8.300
	17.566	14.800	14.800
Bijzondere baten			
diversen	7.065	0	0
	5.416.381	5.548.445	5.323.236

	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Personeelskosten			
Lonen, salarissen en sociale lasten			
Lonen en salarissen	1.951.835	2.515.093	1.886.161
sociale lasten	249.936	0	220.858
pensioenen	262.773	0	210.338
Bijdrage Rijk DTR-gelden	-192.627	-165.000	0
doorberekening projecten	-49.455	-42.000	-42.000
	<u>2.222.461</u>	<u>2.308.093</u>	<u>2.275.357</u>
Overige personeelskosten			
Uitzendkrachten	79.475	45.000	65.546
Personeel lederz	63.115	27.000	38.635
Flex personeel	0	20.000	15.890
Extern personeel	0	0	4.362
Detachering	7.488	7.500	5.616
Opleidingskosten	26.147	20.000	3.199
Arbodienst	1.067	1.075	959
Medische kosten	2.750	4.000	0
BHV	3.606	1.000	185
Stagialres en vrijwilligers	11.017	13.000	11.648
Reiskostenvergoeding	0	3.000	1.002
Salarisadministratie	9.520	8.750	8.570
Kosten OR	1.886	500	0
Overige personeelskosten	12.686	8.000	8.317
	<u>218.756</u>	<u>158.825</u>	<u>163.929</u>
Totaal personele kosten	<u>2.441.217</u>	<u>2.466.918</u>	<u>2.439.286</u>

Personele bezetting

De personele bezetting is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Directie	1,50	1,50
Stafeenheden	8,55	8,85
Collectie en beheer	12,60	10,10
Studiezaal	6,10	5,90
Nieuwe media	5,90	5,85
Publiekseducatie	2,30	1,80
Projectmedewerkers	0,50	0
	<u>37,45</u>	<u>34,00</u>

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x C 1	E. de Jonge
Funcțiegegevens	directeur
Aanvang en einde functie vervulling in 2017	1/1 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 112.626
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.877
Subtotaal	€ 126.503
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 126.503
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functie vervulling in 2016	1/1 – 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 114.272
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.373
Totale bezoldiging 2016	€ 128.645

Topfunctionarissen met een bezoldiging < € 1.700

Groninger Archieven heeft de volgende bestuursleden die aangemerkt worden als topfunctionaris:

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
P.E.J. den Oudsten	Voorzitter
P.S. de Rook MA	Lid
Drs. D. Mulder	Lid
Drs. J.A.J. Stam	Lid

	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Overige kosten			
Directe materiële kosten			
Collectiebeheer	28.517	23.250	15.356
Overige producten publieksbereik	6.991	9.200	16.685
Dienstverleningspakket	3.621	6.500	3.806
	<u>39.128</u>	<u>38.950</u>	<u>35.847</u>
Projectkosten			
Beeld van Groningen	7.455	0	0
Behoudsgelden	42.000	42.000	42.000
	<u>49.455</u>	<u>42.000</u>	<u>42.000</u>
Kosten zakelijke dienstverlening	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Huisvestingskosten			
Huur Cascadeplein	1.548.395	1.867.808	1.788.316
Bijdrage klimaat koel depot	-4.446	0	-9.447
Huur Hoogkerk	77.414	78.219	76.540
Servicekosten RVB	37.500	0	-11.820
Onderhoud	6.440	17.454	4.131
Energie	150.782	149.285	150.760
Overige huisvestingskosten	178.402	212.574	174.451
	<u>1.994.485</u>	<u>2.325.340</u>	<u>2.172.931</u>
Organisatie en overhead			
Licenties en onderhoudskosten ICT	189.910	162.094	170.111
Organisatie en overheadkosten	484.848	344.050	155.164
	<u>674.758</u>	<u>506.144</u>	<u>325.275</u>

	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Rentekosten			
Bankrente- en kosten	3.360	3.130	3.202
Rente lening BNG bank	1.896	1.849	2.370
Rente lening Rabobank	120	120	1.698
Rente omzetbelasting	0	0	26.466
	<u>5.376</u>	<u>5.099</u>	<u>33.736</u>
Afschrijvingskosten			
Afschrijvingen activa met economisch nut	<u>151.339</u>	<u>176.763</u>	<u>149.027</u>
Dotaties aan projecten			
Verhaal van Groningen	<u>5.000</u>	<u>5.000</u>	<u>5.000</u>

Groningen, 28 maart 2018

Directeur:
de heer drs. E. de Jonge

Voorzitter:
de heer P.E.J. den Oudsten

Leden:
de heer P.S. de Rook MA

de heer drs. D. Mulder

mevrouw drs. J.A.J. Stam

24

3 Overige gegevens

3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

adres Van Elmpstraat 14
9723 ZL Groningen
telefoon 050-3166966
e-mail groningen@jonglaan.nl
internet www.jonglaan.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Algemeen Bestuur van het Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven"

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven" te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven" per 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. het overzicht van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het algemeen bestuur vastgestelde Controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven" zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

deJong&Laan

Materialiteit

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken het jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten volgens de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV en de bepaling van en krachtens de WNT.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de Gemeenschappelijk Regeling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de Gemeenschappelijk Regeling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Gemeenschappelijk Regeling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die

de Jong & Laan

gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol vastgesteld door het algemeen bestuur, het controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 28 maart 2018
De Jong & Laan Accountants B.V.

N.C. van der Wolf MSc RA

3.2 Overzicht fondsen, voorzieningen en reserves 2017

Overzicht fondsen, voorzieningen en reserves 2017

		Jaarrekening 2017			
		Eindstand 2016	Dotaties 2017	Bestedingen 2017	Eindstand 2017
Overige reserve	exploitatie-reserve	<u>242.793</u>	<u>346.511</u>	<u>0</u>	<u>599.304</u>
Bestemmingsreserve	weerstandsvormogen	<u>289.433</u>	0	-283.433	0
	project Beeld van Groningen	<u>120.134</u>	0	-7.455	<u>112.679</u>
		<u>403.567</u>	0	-290.888	<u>112.679</u>
Voorzieningen	voorziening huisvesting	0	239.921	0	<u>239.921</u>
	voorziening DTR-gelden	0	25.739	0	<u>25.739</u>
	voorziening BTO Apple MacBook Pro 15	0	2.934	-407	<u>2.526</u>
	voorziening overname apparatuur GAVA	0	34.648	0	<u>34.648</u>
	voorziening ballustrade	<u>41.500</u>	0	-8.300	<u>33.200</u>
	voorziening klimaat - koelmachine depot G	<u>4.447</u>	0	-4.447	0
	voorziening koeling serverruimte	<u>48.730</u>	0	-6.027	<u>39.703</u>
	voorziening bekabeling	<u>77.961</u>	16.372	-2.358	<u>91.975</u>
		<u>169.638</u>	<u>319.614</u>	<u>-21.539</u>	<u>467.713</u>
		<u>815.998</u>	<u>666.125</u>	<u>-312.427</u>	<u>1.169.696</u>

geparafeerd voor
waarmerkingsdoeleinden

Jaarverslag 2017

Geacht bestuur,

Bijgaand vindt u ter instemming het jaarverslag 2017.
Vaststelling door het algemeen bestuur vindt plaats in juli.

De directie

Regionaal Historisch Centrum
Groninger **Archieven**

JAARVERSLAG 2017

VOORWOORD

2017: Maak Geschiedenis! De ontwikkeling van onze publieksprojecten

We doen ons werk voor het publiek. Zoveel mogelijk mensen willen we kennis laten maken met de collectie en de activiteiten van de Groninger Archieven. Dat doen we voor een belangrijk deel door middel van publieksprojecten.

In 2017 hebben de Groninger Archieven de publieksprojecten een nieuwe dimensie gegeven. Publieksprojecten zijn projecten waarin de deelnemers in de Groninger Archieven en thuis werken aan uiteenlopende onderwerpen. In de onderzoeken speelt crowdsourcing, bijvoorbeeld door middel van www.velehanden.nl, een belangrijke rol. Rondom de publieksprojecten worden diverse publieksactiviteiten, zoals lezingen, tentoonstellingen, workshops, themabijeenkomsten en boekpresentaties georganiseerd. De collectie van de Groninger Archieven is in elk project het uitgangspunt. In alle publieksprojecten wordt zoveel mogelijk samenwerking gezocht met andere partijen.

In 2017 zijn we actiever deelnemers gaan werven voor de projecten. Publieksparticipatie is een belangrijk doel in het beleid van de Groninger Archieven. Wij willen zoveel mogelijk mensen betrekken bij de publieksprojecten en hen gezamenlijk laten werken aan de realisatie van de projecten. We presenteren dit onder de noemer *Maak Geschiedenis*. Deelnemers verzamelen gegevens uit de bronnen en combineren die zo mogelijk met andere gegevens. Nieuwe kennis wordt hiermee toegevoegd en ter beschikking gesteld aan onderzoekers. Kennis waar bijvoorbeeld ook tentoonstellingsmakers en educatiemedewerkers van kunnen profiteren.

Publieksparticipatie is niet nieuw voor de Groninger Archieven. Ons oudste project waar in de loop van de jaren heel veel mensen, door het hele land, bij betrokken waren is www.allegroningers.nl, de website over Groninger familiegeschiedenis. Eerst werden er jarenlang gegevens ingevoerd om de database te vullen. Momenteel werkt een groep mensen aan het jaarlijks bijhouden van de database en aan het corrigeren van de bestaande gegevens.

Door de verdere groei van het aanbod op internet, meer mogelijkheden om digitale informatie uit te wisselen en de groei van communicatie via sociale media zijn de mogelijkheden voor publieksparticipatie groot. De deelnemers van het project *Kerstvloed 1717* hadden als belangrijkste opdracht het transcriberen van teksten uit de tijd van de vloed en het gedetailleerd zoeken naar nieuwe informatie in de bronnen. De stukken konden via de website worden aangevraagd en er was telkens overleg met de begeleider in de Archieven. Op de studiezaal van de Groninger Archieven werden de originele stukken gecombineerd en werd ander materiaal bestudeerd. Dit leverde nieuwe informatie op, meer kennis van oud schrift en bovenal een enthousiaste groep mensen die weer aan andere projecten gaan meedoen. De deelnemers werd een workshop oud schrift aangeboden en ze konden deelnemen aan een *scripathon* (gezamenlijk en onder begeleiding van deskundigen teksten transcriberen), een tentoonstelling in het Noordelijk Scheepvaartmuseum bezoeken en deelnemen aan het afsluitend symposium in de Groninger Archieven.

De komende jaren zullen we steeds meer projecten aan het publiek aanbieden en deze laten begeleiden door nieuwe gespecialiseerde medewerkers.

Eddy de Jonge
Harry Romijn

Groningen, 1 maart 2018

BESTUUR

De samenstelling van het bestuur (dagelijks bestuur en algemeen bestuur) in 2017 was als volgt:

Voor het Rijk:

- mevr. drs. J.A.J. Stam – bestuurslid (DB en AB)
- dhr. drs. D. Mulder – bestuurslid (AB)

Voor de gemeente Groningen:

- dhr. P.E.J. den Oudsten – voorzitter (DB en AB)
- dhr. P.S. de Rook MA – bestuurslid (AB)

Extern bestuurslid:

- dhr. drs. J.R. Honkoop (DB)

Het dagelijks bestuur kwam bijeen op 4 april, 12 september en 15 november en het algemeen bestuur op 22 juni en 7 december.

Het bestuur neemt de Governance Code Cultuur in acht. De Governance Code Cultuur biedt een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties.

De taken van het bestuur zijn voornamelijk gericht op het beleid, advisering en ondersteuning van de directie en de financiële controle.

Vaststelling van stukken en besluiten:

- Jaarrekening 2016
- Jaarverslag 2016
- Begroting 2018
- Positief exploitatieresultaat 2016 opnemen als bestemmingsreserve ten behoeve van publieksproject *Het beeld van Groningen*
- Dienstverleningsovereenkomst tussen provincie Groningen en RHC Groninger Archieven
- Regeling Melden vermoeden misstand RHC Groninger Archieven 2017
- Jaarplan 2018

Speciale punt van aandacht voor het bestuur in 2017:

- De toekomstige huisvesting van de Groninger Archieven. Op verzoek van het bestuur onderzocht de directie verschillende huisvestingsmogelijkheden in de stad Groningen. In 2018 worden de plannen verder uitgewerkt.

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van overige functies van de bestuursleden.

ONDERNEMINGSRAAD

De OR van RHC Groninger Archieven bestond op 1 januari 2017 uit de volgende leden: M. Visch (voorzitter), S. Vos (secretaris), C. Hogardi en I. Nijboer.

Op 12 juni liep de zittingstermijn van 3 jaar af. Tot 1 mei konden kandidaten voor de nieuwe OR zich aanmelden. 5 mensen hebben dit gedaan. Hierdoor hoefden er geen verkiezingen te worden gehouden. De nieuwe OR bestond vervolgens uit R. Duursma, C. Hogardi, B. Kampen, Y. Krol en S. Vos. Uit hun midden heeft de OR C. Hogardi verkozen als voorzitter en S. Vos als secretaris.

Op 13 juni heeft de gehele OR een eendaagse basiscursus gevolgd.

Op 22 augustus heeft Y. Krol zich als OR-lid teruggetrokken omdat zij benoemd zou worden als preventiemedewerker en deze functie zich niet laat combineren met het OR-lidmaatschap. Er zijn vervolgens nieuwe verkiezingen uitgeschreven. Kandidaten konden zich hiervoor tot 28 december aanmelden bij de verkiezingscommissie die bestond uit A. Beuse, A. Korma en C. Hogardi.

De OR vergaderde in 2017 zesmaal met de directie. Besproken werden onder meer:

- financiën
- communicatie
- personeel
- huisvesting
- samenwerking noordelijke archieven / e-Depot
- arbo

Verder werden een aantal incidentele zaken besproken.

OR-lid R. Duursma is in 2017 toegetreden tot de overlegcommissie voor huisvesting.

De OR heeft, op verzoek van het bestuur op 7 december een gesprek met het bestuur gevoerd.

Op 21 december heeft de OR het Reglement van de Ondernemingsraad van het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' vastgesteld.

Op 21 december is het nieuwe Reglement van het overleg van het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' door de OR en de directie vastgesteld.

DIENSTVERLENINGSOVEREENKOMSTEN

Provincie Groningen

Collectie en raadpleging

Er zijn 98 archieven aanwezig bij de Groninger Archieven, waarvan de provincie zorgdrager, mogelijk zorgdrager of deels zorgdrager is. Het gedeelte waarover nog geen duidelijkheid bestaat is gering in omvang.

Daarnaast bestaat de meerderheid van het archief beschreven in toegang 817, Verzameling Kaarten Rijksarchief, uit kaarten en tekeningen van de Provinciale Waterstaat. In het aantal archieven kwam dit jaar geen verandering.

Van deze archieven zijn dit verslagjaar geen toegangen afgerond of herzien.

Uit de 98 hier aanwezige archieven zijn in het afgelopen jaar in totaal 1.071 inventarisnummers aangevraagd uit 34 toegangen voor raadpleging in de studiezaal. Ook dit jaar betroffen de aanvragen het meest het archief van de Gouverneur, na 1850 Commissaris des Konings; dit archief staat met 303 aanvragen op de 14^e plaats van de in de studiezaal meest aangevraagde archieven.

Voor de provinciale archieven zijn in 2017 3 verzoeken ontvangen tot raadpleging van beperkt-openbare archiefbescheiden. Het betrof in alle gevallen onderzoeken in verband met de Tweede Wereldoorlog: naar burgemeesters in oorlogstijd en naar mogelijke locaties van explosieven in de bodem.

Beschikbaarstelling en publieksbereik

In de studiezaal staan een aantal onderdelen van provinciale archieven ter raadpleging in zelfbediening: de gedrukte versies van de Verslagen van Gedeputeerde Staten resp. de Provinciale Verslagen van de Toestand 1816-1936, en op microfilm de klappers en indices op de correspondentie van de Gouverneur resp. Commissaris van de Koning 1814-1941.

Een aantal bestanddelen van het archief van Gedeputeerde Staten 1814-1942 is digitaal beschikbaar via www.groningerarchieven.nl.

De verslagen van de toestand van alle gemeenten zijn ooit met door het rijk beschikbaar gesteld projectgeld gescand en zijn sinds ruim twee jaar ter inzage. Deze gemeentejaarverslagen worden veel gebruikt voor het onderwijs, zoals voor onderzoeken naar raadsleden en projecten rond industrialisatie en de sociale kwestie.

Twee belangrijke bronbewerkingen op onze website betreffen materiaal uit provinciale archieven. Een veel bezocht onderdeel is de database, die is opgebouwd rond de in de archieven van de Commissaris van de Koning resp. de Provincie aanwezige registers van afgifte van nummerbewijzen voor voertuigen, 1906-1950. De gegevens van alle bijna 50.000 Groninger kentekens zijn ingevoerd. Deze database wordt nu uitgebreid met gegevens uit andere bronnen en door aanvullingen, waaronder foto's en verhalen, van het publiek. Aan het eind van het verslagjaar kreeg deze database een eigen website: groningerkentekens.nl.

Ook de zogenaamde Schoolmeesterrapporten, verslagen over het dorpsleven in 1828, worden als tekstbestand aangeboden (archief Districtsschoolopzieners). Deze laten wij ook veelvuldig gebruiken voor onderzoeksopdrachten naar dorpsontwikkeling.

De aanwezige registers van landverhuizers zijn raadpleegbaar via www.allegroningers.nl: doorzoekbaar via een database en in te zien als gescande bestanden.

De verzameling Kaarten en tekeningen Rijksarchief is voor 90% digitaal beschikbaar, via onze eigen website en via www.beeldbankgroningen.nl. Daarvan betreft het merendeel stukken afkomstig van de Provinciale Waterstaat.

In het kader van het Maak Geschiedenisproject *Zet Groningen op de kaart* is het grootste deel van de kaartenverzameling gegeoreferend (via de crowdsourcing website VeleHanden), dat wil zeggen op actuele topografische kaarten 'gelegd'. Dit gaat dus ook om kaarten uit de provinciale archieven, echter met uitzondering van de technische tekeningen.

Contact

In het verslagjaar is overleg gevoerd door de provinciearchivaris met de rijksarchivaris, en wel op 22 november. Daarbij is onder meer gesproken over de materiële verzorging en verpakking. Afgesproken is in 2018 over die archieven/archiefonderdelen, waarvan niet duidelijk is of de provincie wel of niet zorgdrager is, een besluit te nemen.

Noorderzijlvest

Alle door het waterschap Noorderzijlvest aangeleverde inventarissen zijn inmiddels ingevoerd in het collectiebeheersysteem Mais Flexis en zijn online raadpleegbaar. Van het archief van het waterschap Hunsingo over de periode 1980-1994 zijn alle dossieromschrijvingen ingevoerd in Mais Flexis. De overzichten zijn toegezonden aan het waterschap Noorderzijlvest. De archieven van de molenstichting Fivelingo, de molenstichting Westerkwartier, de molenstichting Hunsingo en de Stichting Groninger Poldermolens zijn ter bewerking overgebracht naar de Groninger Archieven. De uitleningen aan waterschap Noorderzijlvest verlopen goed. De toegankelijkheid van het kaartmateriaal behoeft nog verbetering.

Gemeente Ten Boer

De toegangen op de archieven van de gemeente Ten Boer zijn, op die van een aantal gedeponeerde archieven na, opgenomen in Mais Flexis en kunnen online worden geraadpleegd. Dit geldt ook voor de nadere toegang op de volkstelling van 1839. De materiële verzorging van deze archieven is ook afgerond.

ARCHIEFINSPECTIE GEMEENTE GRONINGEN

De door het bestuur van de Groninger Archieven benoemde gemeentearchivaris oefent toezicht uit op de niet-overgebrachte papieren én digitale archieven van de gemeente Groningen.

De gemeentearchivaris heeft de uitvoering van de inspectietaken opgedragen aan de archiefinspecteur.

De archiefinspecteur neemt samen met de relatiebeheerder van de Groninger Archieven deel aan het maandelijkse Strategisch Informatie Overleg (SIO) met vertegenwoordigers uit de informatie- en archiefgeleding van de gemeente Groningen. Dit SIO is door het college van B&W ingesteld en dient om beleid en besluitvorming over informatiebeheer voor te bereiden.

In 2017 heeft de archiefinspecteur in opdracht van de gemeentearchivaris aan het college van B&W gerapporteerd over de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) betreffende het gemeentelijke informatie- en archiefbeheer over 2016. Het KPI-verslag is gebaseerd op door de gemeente aangeleverde gegevens.

Op een adviesaanvraag van de gemeente inzake het beheren van documenten in het WIZ-portaal en daarmee te wijzigen werkwijzen heeft de gemeentearchivaris negatief geadviseerd.

In 2017 heeft de archiefinspecteur in opdracht van de gemeentearchivaris een nieuw Handboek Vervanging beoordeeld. Over het voorgenomen besluit van het college van B&W tot vervanging van te vernietigen en permanent te bewaren papieren archiefbescheiden door digitale reproducties van zaaksgewijs ingerichte werkprocessen heeft de gemeentearchivaris geadviseerd eerst de randvoorwaarden voor vervanging te vervullen alvorens een besluit hiertoe te nemen.

Ook in 2017 heeft de gemeentearchivaris het jaarlijkse door de gemeente ingediende voorstel tot vernietiging van daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden beoordeeld en een machtiging tot vernietiging afgegeven. Daarnaast werden informatie en adviezen verstrekt over onderwerpen als waardering en selectie, vervanging van archiefbescheiden, archivering bij deelname aan Verbonden Partijen, overbrenging van archieven naar de archiefbewaarplaats en digitaal depot.

In 2017 heeft de archiefinspecteur verschillende landelijke en regionale bijeenkomsten bijgewoond met het oog op deskundigheidsbevordering, kennisdeling en representatie.

COLLECTIE

Regelmatig worden nieuwe aanwinsten aan onze collectie toegevoegd. Het aanbod wordt getoetst door de Verwervingscommissie. De commissie bepaalt op basis van een Verwervingsstatuut welke archieven, documentatie en beeldmateriaal wel of niet worden geaccepteerd.

Verwerving

Archieven en collecties

In 2017 werd de collectie vergroot met 312,5 strekkende meter. Het gaat om 156 aanwinsten en betreft voornamelijk particuliere archieven.

De collectie particuliere archieven heeft intussen een omvang van circa 2.700 toegangen (bewerkte archieven), is afkomstig uit de hele provincie en vertegenwoordigt een groot aantal thema's: familie, sport, cultuur, middenstand, onderwijs, kerken, industrie, politiek etc. Over het algemeen zijn het kleine archieven of documentverzamelingen met enkele uitschieters tot 70 of 80 meter. De kleine archieven worden veel gebruikt door onderzoekers uit de regio.

De verwervingen waren weer zeer divers in 2017. Een aantal in het oog springende particuliere aanwinsten zijn die van de Groningstalige dichter Jan Boer uit Rottum, de oud-burgemeester van Groningen Jan Tuin, de gereformeerde kerk te Ulrum, stukken van gewest Groningen van de Partij van de Arbeid en stukken van de familie Hamster te Noordbroek.

De omvangrijkste aanwinsten waren: de archieven van de faculteiten van de Rijksuniversiteit Groningen (209 m1), archief van de Inspectie registratie en successie (32 m1) en archief van de Stichting Groninger Poldermolens (en voorgangers) (13 m1), De overige geregistreerde aanwinsten hadden alle een omvang van minder dan 10 strekkende meter.

Van de gemeente Groningen ontvingen we in 2017 onder andere akten van de burgerlijke stand.

Vaak bestaan de aanwinsten maar uit een enkel stuk of een enkel deel. Voorbeelden hiervan zijn een gastenregister van hotel Baulig in de stad Groningen, een album amicorum voor een zekere Jan Huiskamp uit 1824 en een aantal 'brieven aan God', verzameld door de Grijpskerker kunstenaar Johan van der Dong in de periode 2005-2015.

Beeldmateriaal

De collectie beeld bestaat uit stilstand beeld, bewegend beeld en geluidsopnames.

De collectie bewegend beeld (film en video) en geluid werd tot 1 januari 2017 beheerd door de Stichting GAVA. In 2016 besloot de stichting, in nauw overleg met de Groninger Archieven, om de gehele film-, video- en audiocollectie over te dragen aan de Groninger Archieven. Hiermee kwam de volledige beeldcollectie in beheer en eigendom van de Groninger Archieven.

In 2017 werden 261 films, 900 video's en 5.648 geluidsfragmenten verworven. De geluidsopnames waren voornamelijk afkomstig van RTV Noord als aanvulling op de al bestaande collectie. Ook werden 232 compact cassettes toegevoegd aan het Poparchief. Dit zijn voornamelijk live-opnames uit de jaren 1970 tot 1990 van diverse blues- en jazzartiesten die in Groningen optraden.

De audiovisuele collectie werd in 2017 32 keer gebruikt door regionale en nationale media en 40 keer voor andere vormen van vertoning zoals op filmfestivals en het Noorderzonfestival. Diverse fragmenten werden gebruikt voor documentaires.

In 2017 hebben de Groninger Archieven opnieuw een aantal foto's, dia's, prentbriefkaarten en ander beeldmateriaal ontvangen. Bijzondere aanwinsten zijn een drietal silhouettes van prof. J. Baart de la Faille, E. Tinga en M. Swijghuizen van rond 1900, een aanvulling op een serie silhouettes die al aanwezig was, en enkele tekeningen van Nico Visscher omstreeks 1960.

Het gedigitaliseerde deel van de beeldcollectie is te bekijken op www.beeldbankgroningen.nl: zo'n 27.500 kaarten en prenten, ruim 124.000 foto's en prentbriefkaarten.

In 2017 is op www.velehanden.nl de collectie kaarten van de Groninger Archieven gegeoreferend. Ruim 200 mensen hebben meegeholpen om het mogelijk te maken een oude kaart op een moderne kaart te projecteren. Hiervoor zijn ook de kadasterkaarten op de beeldbank gezet, alsmede de veldnamenkaarten.

Het beeldverzamelbeleid van de Groninger Archieven in de laatste 20 jaar was er op gericht belangrijke collecties veilig en onder de juiste omstandigheden in de collectie op te nemen. Om de beelden beter toegankelijk te maken voor het publiek is in 2017 een begin gemaakt met het grote publieksproject *Het beeld van Groningen*. Het gaat hierbij om beschrijving, verpakking en digitalisering. Medio 2017 werd gestart met één van de grootste deelcollecties, namelijk het archief van het Persfotobureau D. van der Veen. De collectie Van der Veen bevat tussen 500.000 en 1 miljoen beelden uit de jaren 1970-1985. Ook in dit project zal gebruik worden gemaakt van www.velehanden.nl zodat zoveel mogelijk belangstellenden deel kunnen nemen aan de beschrijving van de foto's. Het publiekswerk op velehanden zal worden gecombineerd met publieksactiviteiten als presentaties, lezingen en mogelijk een publicatie.

Bibliotheek

In 2017 werden 770 boeken, 219 tijdschriften en 602 artikelen toegevoegd aan de bibliotheek. In 2017 werden tevens 160 digitale documenten toegevoegd aan de collectie. De bibliotheek heeft onder andere schenkingen ontvangen uit het particulier archief Addens. Het betreft hier literatuur over landbouw en landbouweconomie. Daarnaast is het volledige werk van Henny Thijssing-Boer, een uit de provincie Groningen afkomstige, schrijfster van streekliteratuur, die in Nederland de meest verkopende auteur was, opgenomen in de bibliotheek.

Werk aan de collectie

Nieuwe toegangen

In 2017 kwamen 61 toegangen (van zowel overheids- als particuliere archieven) gereed. Ze werden gepubliceerd op www.groningerarchieven.nl. Eind 2017 stonden in totaal 2.631 archieftoegangen online.

In bijlage 4 wordt een overzicht gegeven van de gepubliceerde toegangen.

Materiële zorg

Ieder kwartaal vindt er schoonmaakonderhoud plaats in alle depots. De beheeromgeving wordt voortdurend gecontroleerd op de juiste temperatuur en relatieve vochtigheid. Dit gebeurt 24/7 via het GebouwBeheerSysteem van Siemens. Ieder kwartaal wordt gedurende een maand de luchtzuiverheid in de depots gemeten. Tevens worden ieder kwartaal de filtersecties geïnspecteerd. Op basis van de metingen en de inspecties worden indien nodig de filters vervangen.

De sectie Materiële Zorg verpakte en etiketteerde in 2017 463 meter archief. Dit betreft zowel het verpakken van nieuwe aanwinsten als het herverpakken van oudere archieven.

Vrijwilligers collectiebeheer

De meeste vrijwilligers collectiebeheer, evenals de medewerkers van Noorderbrug, werken op onze studiezaal. Hun werk is gericht op het digitale aanbod. Ze werken aan de verschillende databases die door de Groninger Archieven via internet worden aangeboden.

Voorbeelden van de werkzaamheden zijn: het omzetten van getypte nadere toegangen in digitale bestanden, het corrigeren van gegevens naar aanleiding van opmerkingen uit het publiek, het invoeren van de index op het bevolkingsregister van de gemeente Groningen, het invoeren van akten van de burgerlijke stand en het invoeren van nadere toegangen die alleen als typoscript aanwezig zijn (onder andere de index op de preferentieoordelen in het archief van de Hoge Justitiekamer en de index op de sententiën van de bouwmeesters van de achttien gilden).

Stand van zaken collectie 31 december 2017

Archieven en collecties

De totale collectie van de Groninger Archieven besloeg op 31 december 2017 een lengte van 31 kilometer en 285 meter. We telden een totaal aantal van 4.575 archiefvormers.

Op internet, via www.archieven.nl en www.groningerarchieven.nl, werd op 31 december een aantal van 2.631 toegangen gepresenteerd.

Beeldmateriaal

De collectie beeldmateriaal bevatte op 31 december 2017 totaal ruim 1.700.000 beelden. Het grootste deel bestaat uit verzamelingen negatieven, dia's en fotoafdrukken. De kaarten, prenten en tekeningen (totaal circa 19.000 stuks) zijn beschreven en voor 90% gedigitaliseerd. Inmiddels worden ruim 12.000 kaarten gepresenteerd op www.beeldbankgroningen.nl.

Bibliotheek

Op 31 december 2017 had de bibliotheek de volgende omvang:

- 22.902 afzonderlijk beschreven artikelen in boeken en tijdschriften
- 25.744 jaargangen en losse nummers van tijdschriften
- 64.409 boeken of boekdelen
- 660 digitale documenten

PUBLIEKSACTIVITEITEN

In 2017 werden de volgende uitgangspunten gehanteerd bij de publieksactiviteiten:

- Uitgaan van publieksvraag: voortzetting en uitbouw succesvolle activiteiten;
- Opbouw van aanbod van gestandaardiseerde onderwijsprojecten, waarin de collectie gebruikt wordt;
- Grotere naamsbekendheid: aandacht vragen voor het werk van de Groninger Archieven en andere regionale archiefdiensten en voor de breedte van de collecties.

In *VerGezicht*, ons beleidsplan voor de jaren 2017-2021, worden publieksprojecten centraal gesteld, ze zijn gezichtsbepalend.

Met publieksprojecten en daarmee met een nieuwe aanpak nodigen de Groninger Archieven geïnteresseerden uit om actief te werken aan de collectie en mee te werken aan de publieksgerichte presentatie. De voorbereidingen werden in 2016 gestart, in 2017 werden de eerste projecten opgezet en konden de eerste ervaringen worden opgedaan. De publieksprojecten kregen als motto: Maak Geschiedenis.

Maak Geschiedenis – onze start met publieksprojecten in nieuwe vorm

Het eerste publieksproject van 2017 had de Kerstvloed als onderwerp. In de nacht van 25 op 26 december 1717 werd Groningen getroffen door een plotselinge overstroming, die de provincie tot aan de stad onder water zette en aan 2.091 mensen het leven kostte: de Kerstvloed van 1717. Deze ramp was in 2017 dus 300 jaar geleden en meerdere organisaties besteedden daar aandacht aan.

De Groninger Archieven bewaren het archiefmateriaal over de gevolgen van die vloed. Er werd gestart met het scannen van materialen en het aanbieden van reproducties. Belangstellenden werden uitgenodigd om delen van belangrijke bronnen te transcriberen (om te zetten in moderne letters) en gingen op zoek naar tekstfragmenten in diverse achttiende-eeuwse bronnen. Dit leverde een groot aantal reacties op; totaal circa 40 mensen werkten op de één of andere manier mee aan het project. De meeste vrijwilligers waren niet eerder betrokken bij de Groninger Archieven.

Voor het transcriberen werd gebruik gemaakt van een transcriptietool, die het vrijwilligers mogelijk maakt thuis te werken en waarmee wij de bewerkingen op de website kunnen tonen naast de scans van de originelen. Daarmee zijn deze teksten voortaan beschikbaar en beter bruikbaar. Omdat er afgelopen jaar ook veel is gepubliceerd over de Kerstvloed, vonden de resultaten direct hun weg naar onderzoekers en allerlei publicaties.

De bewerkte bronnen betroffen: het journaal van Thomas van Seeratt over de werkzaamheden na de vloed, de brochure met het verslag van de ramp dat in 1719 verscheen, een register van landgebruikers die om pachtverlaging vroegen en een bundel met diverse stukken, waaronder lijsten van bewoners van dorpen in het Westerkwartier, bij wie gecollecteerd werd voor het dijkherstel. Zo was er over bijna ieder dorp in de provincie wel iets te vinden en het materiaal kwam overal terug: bij de Tocht om de Noord die de loop van de dijk uit 1717 volgde, bij de speciale Kunstroute, in vele publicaties, in toneelstukken en muziekstukken, en natuurlijke in de talrijke lezingen. De Kerstvloed werd door die gezamenlijke inspanningen een bekend onderwerp en als een 'digitaal monument' is daar de projectpagina op onze website met alle resultaten: verhalen, overzichten van literatuur en bronnen, lezingen en de links naar de transcripties.

De Groninger Archieven ontvingen onder meer een schoolklas, een jeugdtheatergroep, organiseerden een lezingenavond en voor januari 2018 werd een slotsymposium gepland.

Een geheel ander project was *Zet Groningen op de kaart*, waarvoor via het platform voor crowdsourcing velehanden.nl een groot deel van onze kaarten is gegeorefereerd, dat wil zeggen verbonden aan eigentijdse kadastrale kaarten. Daarvoor meldden zich zo'n 200 belangstellenden, die voor een deel al aan vergelijkbare projecten hadden gewerkt via www.velehanden.nl – veelal kaartenliefhebbers. Direct vanaf de start in mei was er veel animo en het ging dan ook snel. Gelukkig bleken een paar vrijwilligers ook bereid om te werken aan de controle van de ingevoerde gegevens.

In het kader van het project werden er in de Groninger Archieven twee 'mapathons' georganiseerd, waarbij mensen gezamenlijk aan de slag gingen met vooral de meer ingewikkelde kaarten. Eind december was het grootste deel afgerond. Scans van onze kaartencollectie waren al beschikbaar op www.beeldbankgroningen.nl en de gegeorefereerde kaarten zijn daar nu ook te zien. Door deze gezamenlijke inspanning is de kaartenverzameling nu veel beter te lezen en te relateren aan de huidige omgeving.

Een al jaren goed lopend publieksproject waaraan in 2017 verder is doorgewerkt vormt www.allegroningers.nl. Vaste vrijwilligers verzorgen met grote inzet aanvullingen: gegevens over huwelijkscontracten, bevolkingsregisters en de elk jaar openbaar geworden akten van de Burgerlijke Stand, alsmede het bijwerken van de database. Gebruikers sturen opmerkingen en correcties en zijn enthousiast over de snelle verwerking.

Eind dit jaar zijn de Groninger kentekens verhuisd. Deze goedbezochte database, gebaseerd op bronontsluiting door vrijwilligers, kreeg een eigen website: groningerkentekens.nl. Alle circa 55.000 in Groningen uitgegeven provinciale nummerbewijzen zijn inmiddels ingevoerd, maar nog steeds komen er aanvullingen op basis van collectieaanwinsten en inzendingen van publiek, zoals foto's en gegevens over merken en modellen. De zoekmogelijkheden zijn uitgebreid.

Dit jaar verscheen de nieuwe inventaris van het archief van het stadsbestuur over de periode 1594-1815 (toegang 1605). Deze is gesystematiseerd, is uitgebreider dan de verouderde plaatsingslijst en geschikter om de waardevolle en diverse inhoud van dit archief duidelijk te maken. Op basis hiervan wordt een publieksproject voorbereid, dat in 2018 wordt uitgevoerd. De eerste gedachtewisselingen hebben plaatsgevonden en een medewerker is begonnen met het schrijven van verhalen om de inhoud van bepaalde archiefonderdelen duidelijk te maken.

Op 23 mei 2018 is het 450 jaar geleden, dat de Slag bij Heiligerlee plaats vond. In 2017 zijn we daarom al gestart met de voorbereidingen van het nieuwe project *Vertaalslag rond Heiligerlee*, op basis van stukken over de provincie Groningen in de periode 1566-1568, van de Beeldenstorm tot en met de komst van Alva naar de stad.

Onderzoekers

Najaar 2016 was de voorraad van de derde editie van de onderzoeksgids van de Groninger Archieven op. Deze onderzoeksgids staat ook op www.groningerarchieven.nl en kan daar worden gedownload, maar voor velen, die de gids vooral gebruiken als overzicht en checklist, bleek dit niet de handigste manier van werken. In april van het verslagjaar verscheen daarom de vierde editie. De inhoud is geactualiseerd, rekening houdend met nieuwe toegangen, aanvullingen op de collectie, zoals het gemeentearchief van Ten Boer en de ontwikkeling van digitale zoekmogelijkheden.

In de gids staan verwijzingen naar bronnen en zoekmogelijkheden op de website. Daarbij is in deze editie rekening gehouden met de ontwikkeling van de nieuwe website die begin 2018 live zal gaan. De uitgave blijft onverminderd populair – voor gebruikers die verder zoeken en overzicht willen. De digitale gids zal steeds meer een zelfstandig middel worden, waarin de ontwikkelingen direct verwerkt kunnen worden.

Ook dit jaar werd een cursus voor het lezen van oude handschriften georganiseerd, die weer snel volgeboekt was. Met deze cursus richten wij ons vooral op mensen die thuis via de website onderzoek doen en vastlopen, omdat ze het (oudere) handschrift niet zelfstandig kunnen lezen.

Verder kwamen ook dit jaar wekelijks vrijwilligers bij elkaar, die meewerken aan de digitale ontsluiting van de Sonttolregisters (www.soundtoll.nl). Met dit tempo verwachten de organisatoren dat in 2019 alle registers beschikbaar zijn voor onderzoekers.

Nog steeds groeit de belangstelling voor gebouwen, eigen (woon)omgeving en landschap. In de studiezaal komen veel mensen, vaak om zakelijke redenen, voor de inzage van bouwdoSSIers. Daarnaast zijn veel mensen geïnteresseerd in verhalen over vooral hun eigen huis.

Cultuurhistorisch geïnteresseerden

De twee jaarlijkse open dagen, de Dag van de Groninger Taal/Grunneger Toal en de Dag van de Groninger Geschiedenis bieden steeds weer kansen om mensen bij de activiteiten te betrekken en kennis te laten maken met de collectie. Dit geldt in het bijzonder voor de Dag van de Groninger Geschiedenis.

Op deze Dag zijn er uiteraard depotrondleidingen met aandacht voor verhalen over bijzondere stukken. Aansluitend bij het thema Geluk (dit jaar het landelijke thema van de maand van de geschiedenis) presenteerden wij in samenwerking met archieven van gemeenten en waterschappen in de provincie stukken en voorwerpen rond activiteiten met betrekking tot het welzijn van de inwoners: bouw van theaters, aanleg van zwembaden, woningbouw, maar ook zaken als waterbeheersing.

In het programmaonderdeel 'Archiefdetectives' toonden sprekers welke interessante vondsten in archieven gedaan kunnen worden.

Veel succes hadden op die dag weer de stadswandelingen, dit jaar over drank als genotmiddel en de rol van horeca, over het academisch verleden, maar ook over de achterkant van het Geluk langs sporen van het slavernijverleden, op basis van de inventarisatie die verleden jaar werd gemaakt door studenten van de afdeling Geschiedenis van de RuG, als onderdeel van het landelijke project *Mapping Slavery*. Groningen is geen Middelburg en de sporen zijn minder talrijk, maar het onderzoek maakte wel duidelijk dat de Groninger Kamer van de West-Indische Compagnie, waarvan geen archief bewaard is gebleven, wel een eigen netwerk creëerde. Dit onderwerp blijft actueel en de belangstelling voor deze wandeling was heel groot: de vier edities waren direct volgeboekt.

De winnaar van de scriptieprijs van 2016 over Groningen als fietsstad, leidde een tocht langs punten uit die geschiedenis, uiteraard op de fiets.

Een stagiaire van de studierichting Geschiedenis verzorgde weer de publiciteit bij de Rijksuniversiteit Groningen en werkte aan de voorbereiding van deze stadswandelingen. Verder was zij betrokken bij de tweede editie van de wedstrijd voor de Scriptieprijs Groninger Geschiedenis.

De scriptieprijs werd in 2016 ingesteld samen met het Huis van de Groninger Cultuur en is bedoeld voor een scriptie over de Groninger geschiedenis waarvoor voornamelijk originele archiefbronnen worden gebruikt. Belangrijk onderdeel van de beoordeling vormt de aantrekkelijkheid van de scriptie voor een groter publiek. Hiermee willen we onderzoek naar de Groninger geschiedenis, waarbij archiefbronnen gebruikt worden, stimuleren, en extra aandacht geven aan jonge onderzoekers en hun onderzoeksresultaten.

De Scriptieprijs Groninger Geschiedenis 2017 kende twee winnaars. De jury bekroonde het enthousiasmerend geschreven stuk van Jim Klingers over de geschiedenis van *De Groninger Punt te Glimmen, het tolhuis waar de stad begon*, en Jaline Hut-de Groot ging met de publieksprijs naar huis na de presentatie van haar onderzoek *Doelmatig maar tevens schoon – Architectuur en wetenschap in het Botanisch Laboratorium in Groningen 1892-1899*.

De lezingenavonden trokken veel, soms zelfs heel veel publiek en maakten eens te meer duidelijk, dat geschiedenis van landschap en gebouwen in het middelpunt van de belangstelling staat. De voorjaar 2017 aangeboden serie van vijf lezingen over de grenzen van de provincie met Friesland, met Duitsland, de Semslinie en de ontmanteling van de stadswal trok eveneens veel publiek. Absolute topper als publiekstrekker was echter wel de lezing over de grens met het water, de Kerstvloed van 1717 en de dijken, een voorafschaduwning van de grote belangstelling voor deze gebeurtenis.

Wij boden in het najaar ook een goedbezochte lezing over de Slag bij Heiligerlee en de reacties en gevolgen daarvan in de regio.

De gebruikers van de collectie van de Groninger Archieven verwerken hun resultaten op allerlei manieren: publicaties, lezingen, webpresentaties en activiteiten. In bijna alles dat er op regionaal cultuurhistorisch gebied gebeurt, spelen gegevens of afbeeldingen uit onze collectie een rol.

Medewerkers vervullen ook een rol bij publicaties over de geschiedenis van Groningen: als redactielid of eindredacteur van het tijdschrift *Stad & Lande*, dat vier keer per jaar verschijnt, als schrijver van bijdragen voor dit tijdschrift en als redactielid of eindredacteur van het *Historisch Jaarboek Groningen*. Steeds is gebruik van onze collectie essentieel. Zo publiceerden diverse deelnemers aan de scriptiewedstrijd een bijdrage in het historisch jaarboek.

Een andere manier om stukken bij het grote publiek bekend te maken is medewerking aan presentaties en tentoonstellingen elders. Museum de Oude Wolden in Bellingwolde organiseerde een dag rond de foto's van Tonnis Post en leende daarvoor stukken uit de collectie Post-Middeldorp uit het eerste kwart van de twintigste eeuw over woningmisstanden. Tijdens de afsluitende manifestatie Oldambtster Vrouwen in Winschoten werden diverse stukken getoond, zoals die over Aletta Jacobs.

De borg Verhildersum leende een aantal stukken voor de tentoonstelling *Wereldlijke macht en kerkelijke pracht*, met onder meer aandacht voor het Schnitgerorgel in Leens. Op de langlopende tentoonstelling *Gelukkig gezond in Groningen*, onderdeel van het brede door de Rijksuniversiteit Groningen en het UMCG georganiseerde project *Healthy Aging*, konden bezoekers kennismaken met de stad-Groninger Geert Adriaans Boomgaard, waarschijnlijk de oudste gedocumenteerde langstlevende wereldburger, die in 1899 stierf op 110-jarige leeftijd. Aandacht daarvoor leverde ook een aantal nieuwe stukken over hem op.

Vooraf vermeldenswaard is de tentoonstelling *Papier ontvouwd: Groningers en hun papier*. Deze tentoonstelling werd georganiseerd door het GRID, dat nu gevestigd is in het gebouw, waar rijksarchief en gemeentearchief lang gehuisvest waren. Deze tentoonstelling behandelde onder meer de productie van papier, met aandacht voor papiermolens, watermerken en strokarton, maar ook voor het verval, de rol van papier in administratie en diplomatiek, bij de verspreiding van ideeën en propaganda, en voor allerlei toepassingen tot en met behang. De getoonde objecten en de illustraties uit de gelijknamige publicatie kwamen overwegend uit onze collectie. Dankzij het uitgebreide voorbereidende onderzoek, dat hiervoor door studenten werd verricht, die bijvoorbeeld alle papier voor 1600 in origineel raadpleegden, weten we meer over het oudste papieren stuk en de vroegste watermerken in de Groninger Archieven.

Aan het eind van het jaar startte in het Noordelijk Scheepvaartmuseum een tentoonstelling rond de Kerstvloed, met bruiklenen van de Groninger Archieven, maar bijvoorbeeld ook een paneel met citaten uit transcripties gemaakt in het kader van het publieksproject.

Het onderwijs

De activiteiten voor het basisonderwijs en het middelbaar onderwijs betroffen dit jaar vooral uitvoering en aanpassing van bestaande projecten.

Voor het basisonderwijs werd de medewerking gecontinueerd aan de meerjarige gemeentelijke erfgoedtrajecten voor scholen in de provincie, in de vorm van het project *Groeten van Klaasje*, een activiteit voor groepen 3 en 4 van het basisonderwijs rond oude foto's van de eigen omgeving van de school. Scholen in diverse gemeenten voeren dit zelfstandig uit. De Groninger Archieven verzorgden een selectie van afbeeldingen uit de collectie.

Met steun van CultuurEducatie met Kwaliteit en Erfgoedpartners werd in 2016 een onderwijsprogramma rond het onderwerp middeleeuwse stad Groningen gestart, bedoeld voor de groepen 5 en 6 van het basisonderwijs. In 2017 werd dit project gecontinueerd. Het project is opgezet in samenwerking met het Noordelijk Scheepvaartmuseum en de Der Aa-kerk en wel in hun gebouwen, die immers uit de middeleeuwen stammen. Het programma is opgebouwd rond de kinderen van de familie Canter, die aan het eind van de vijftiende eeuw woonden in één van de panden, waarin het Noordelijk Scheepvaartmuseum nu is gevestigd en besteedt aandacht aan: het stadsbestuur, ambachten, handel en scheepvaart, religie, het dagelijks leven en ook kinderspelletjes. Dit project is voorlopig voor twee jaar opgenomen in het aanbod van Culturele Mobiliteit, dat scholen in de provincie Groningen in staat stelt met bussen van het Busmuseum naar projecten te reizen.

Voor de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs in stad en provincie organiseerden wij, zoals ieder jaar, samen met het OVCG en met medewerking van de opleiding klasse-assistent van het ROC Menso Alting, het programma over Tweede Wereldoorlog en bevrijding in de eigen omgeving onder de titel *Tweede Wereldoorlog dichterbij in de Stad*. De lesstof vervangende activiteit van één ochtend omvat een gesprek met een ooggetuige, een kort geschiedoverzicht aan de hand van een compilatie van historische filmbeelden, een stadswandeling langs plekken van herinnering, waaronder de Folkingestraat, en een presentatie van archiefstukken en voorwerpen. Ook dit jaar konden niet alle belangstellende scholen deelnemen; de scholen die niet mee konden doen, staan op de wachtlijst en krijgen in 2018 voorrang.

In 2017 stond Oldambt in de provincie centraal als 'bevrijdingsgemeente', mede naar aanleiding van de herdenking van het lot van de Joodse bevolking, die in Winschoten talrijk was. OVCG en Groninger Archieven voerden, met steun van de gemeente en Stichting Vier5Mei/Bevrijdingsfestival daar vijf ochtenden een project uit met een vergelijkbare opzet: *Tweede Wereldoorlog dichterbij in Oldambt*, met leerlingen van de groepen 7 en 8 van 18 basisscholen. Voor de deelnemende leerlingen is ook een lesbrieff gemaakt.

Deze beide projecten, in de stad en in de bevrijdingsgemeente, waaraan dit jaar totaal ca. 1.200 leerlingen deelnamen, zijn niet mogelijk zonder de grote inzet van een aantal vrijwilligers, die al jaren enthousiast meewerken.

De historische wijkwandeling door de eigen omgeving van de school, met gebruik van prints van materiaal uit de collectie, is weer uitgevoerd met scholen in de wijk Helpman. Hier is wel een nieuw onderdeel te noemen: de route door de Oranjebuurt. Deze is

ontwikkeld en voorbereid door een stagiaire van de pabo-opleiding van de Hanzehogeschool. Zij werkte bovendien mee aan de vier uitvoeringen.

Van het voorgezet onderwijs ontvingen wij weer een groot aantal groepen van verschillende richtingen in het middelbaar beroepsonderwijs. Zij werkten aan het Oosterparkwijkproject tijdens de zgn. Burgerschapsdagen van het Alfa-college (middelbaar beroepsonderwijs), opdrachten rond de aanleg van de ringweg en historische rechtszaken.

Verder kwamen er groepen voor projecten over *Industrialisatie in de provincie Groningen*, het programma rond de Koude Oorlog: *Leven onder dreiging*, en over de rol van de familie Scholten.

Het samenwerkingsproject met het Zernike in Haren, gericht op het in beeld brengen van veranderingen in de wijk Helpman werd gecontinueerd.

Van de Groninger Archieven vragen deze ontvangsten grote inzet, mede omdat er voor wordt gekozen de scholieren met echte stukken te laten werken; dit is echter juist voor hen én voor de docenten, een onderscheidende meerwaarde. Alle ontvangsten worden gestart met een bezoek aan depots om te ervaren hoe archief wordt bewaard en natuurlijk ook om een paar mooie bijzondere stukken van dichtbij te bekijken.

Wat betreft het hoger onderwijs is de opgebouwde samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen rond colleges voortgezet en verbreed. Als resultaat van de herziening van het studieprogramma bij Geschiedenis komen nu alle eerstejaars al langs voor een kennismakingsbezoek. In aansluiting daarop zijn de bronnencolleges met uitgebreide opdrachten voor tweedejaars herzien en verdiept, was er aandacht voor historische brieven en verzorgden wij workshops transcriptie en bronvermelding.

Net als de afgelopen jaren werd meegewerkt aan de module archiefonderzoek voor landschapsgeschiedenis, een masteropleiding bij Kunstgeschiedenis. De deelnemers maken opdrachten met voor landschapsgeschiedenis relevante bronnen, zoals kadaster, notariële archieven en natuurlijk bouwdoSSIers. Verder kwamen studenten religiewetenschappen langs in het kader van een module over erfgoed.

Groepen studenten van Academie Minerva kregen instructie en deden onderzoek naar plekken in de stad. Eveneens kwamen studenten van de pabo-afdeling van de Hanzehogeschool, als onderdeel van een module rond erfgoedonderwijs, een mooie mogelijkheid om aankomende leerkrachten te bereiken. Bij deze ontvangst, die werd georganiseerd in samenwerking met het OVCG, konden de deelnemers kennis maken met de collectie, bestaande producten voor het onderwijs en de mogelijkheden die onze websites bieden.

ONDERZOEK

Studiezaal

In 2016 werd de studiezaal van de Groninger Archieven 8.041 keer bezocht. Een daling van 458 ten opzichte van 2016. Het bezoekersaantal is redelijk stabiel de laatste jaren zoals uit onderstaand overzicht blijkt.

Aantal bezoekers

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
7.309	8.518	8.540	8.497	7.999	7.948	8.499	8.041

Door het gebruik van de websites door een nieuwe groep belangstellenden groeit mogelijk de belangstelling voor de Groninger Archieven en derhalve ook voor de papieren archieven. De vraag naar het papieren materiaal blijft ook bestaan omdat er de laatste jaren minder documenten worden gedigitaliseerd. Alleen landelijk is er een groot digitaliseringsproject van de Rijksoverheid waarbij alle negentiende-eeuwse notariële archieven worden gescand. Een deel van dat materiaal kwam in 2017 digitaal beschikbaar.

Het aantal aangevraagde stukken bedroeg in 2017 27.488, een stijging met maar liefst 7,5% ten opzichte van 2016. De reden is dat meer mensen scans van de stukken aanvragen of zelf ter plekke stukken fotograferen zodat ze thuis het onderzoek kunnen doen.

Aantal aangevraagde stukken per jaar op studiezaal

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
17.421	19.432	20.577	21.770	25.229	27.297	25.576	27.488

De meest aangevraagde stukken uit archieven op studiezaal 2017:

Bouwdossiers/bouwvergunningen gemeente Groningen, 1878-1992	4.701
Bibliotheek	1.187
Staten van Stad en Lande, 1594-1789	896
Kadaster	880
Stadsbestuur van Groningen, 1594-1815	581
Volle Gerecht van Groningen	499
Verzameling kranten	469
Handelsregister Kamer van Koophandel Oost-Groningen	371
Ommelander Archieven, 1558-1862	351
Hoge Justitiekamer en andere gewestelijke rechterlijke instellingen, 1444-1811	341

De meest geraadpleegde archieven op www.groningerarchieven.nl in 2017:

Bouwvergunningen gemeente Groningen 1863-1992	2.645.408
Systeemkaarten van verzetsbetrokkenen (OVCG)	604.080
Gedeputeerde Staten van Groningen, 1814-1942	235.905
Verzameling kranten (RAG), 1743-heden	196.337
Kadaster, 1817-2000	192.347
Verzameling losse stukken Rijksarchief in Groningen, 1433-1992	188.230
Staten van Stad en Lande, 1594-1798	165.830
Fotodocumentatie Drents-Groningse Pers, ca. 1940-ca. 2001	149.241
Verzameling foto's Gemeentearchief Groningen	145.860
Groningse parochiekerken voor de reductie, 1246-1594	131.450

De archieftoegangen op www.groningerarchieven.nl werden 9.892.795 keer geraadpleegd.

De bouwvergunningen maken 26% van het totaal uit.

Er waren 10.349.779 pageviews op www.groningerarchieven.nl.

De meeste bezoekers van de Groninger Archieven, zowel fysiek als digitaal, zijn geïnteresseerd in familiegeschiedenis. Zij zoeken vooral in de aktes van de burgerlijke stand. Alle persoonsgerelateerde documenten worden aangeboden op www.allegroningers.nl.

Evenals in voorgaande jaren werden in 2017 de bouwvergunningen en bouwdoSSIERS van de gemeente Groningen het meest aangevraagd in de studiezaal en op www.groningerarchieven.nl. De Groninger Archieven zijn een belangrijke servicebalie voor de burgers van de stad en voeren daarmee een deel van de informatievoorziening van de gemeente uit.

Naast de belangrijkste archieven van de provincie en de stad worden ook de kranten nog vaak aangevraagd, ondanks dat een groot deel daarvan doorzoekbaar is op www.delpher.nl.

Externe uitleningen

De overgebrachte archieven worden door verschillende overheidsdiensten regelmatig opgevraagd. Ter illustratie een aantal opvragingen (externe uitleningen) in 2017:

Afdeling DIV van de gemeente Groningen	922
Bestuursdienst van de gemeente Groningen	13
Provincie Groningen	21
Rechtbank Noord-Nederland	18
Waterschap Noorderzijlvest	105

Bezoekers op internet

Bezoekers en bezoeken

	2016	2015	2014	2013	2012
<i>www.groningerarchieven.nl</i>					
bezoekers	115.600	119.650	118.750	102.100	119.468
bezoeken	198.650	196.700	196.850	177.500	206.526
<i>www.allegroningers.nl</i>					
bezoekers	115.000	97.000	102.800	134.931	139.990
bezoeken	498.000	430.500	434.850	517.037	528.344
<i>www.beeldbankgroningen.nl</i>					
bezoekers	113.400	113.700	117.200	59.399	86.786
bezoeken	175.000	174.500	174.650	107.754	152.120

In 2017 is er veel vernieuwing doorgevoerd in het aanbod op internet. Nadat in 2016 een nieuwe versie van beelbankgroningen.nl is gepresenteerd zijn er rond de jaarwisseling 2017-2018 nieuwe versies van allegroningers.nl en groningerarchieven.nl live gegaan. De vernieuwingen zijn geconcentreerd op het beter zoeken en vinden van informatie.

De Groninger Archieven beheren ook enkele kleinere websites.

Www.groningerkentekens.nl werd eind 2017 gepresenteerd. Www.poparchiefgroningen.nl trok in 2017 ruim 33.000 unieke bezoekers.

De bezoekersaantallen voor alle websites zijn in 2017 toegenomen. Opvallend is dat ook www.allegroningers.nl blijft groeien ondanks het steeds ruimere genealogische aanbod op internet. Genealogie blijft populair. Maar ook de continue verbeteringen en toevoegingen van nieuwe gegevens geven deze website hoge kwaliteit.

COMMUNICATIE

Dit verslagjaar werd verder gewerkt aan het uitbouwen van het publieksbereik. In maart werd een nieuwe medewerker pr/marketing benoemd. Dit had zichtbare resultaten. Een consequenter beleid leverde meer publiciteit op zowel in de klassieke media als op internet. De bezoekersaantallen op alle websites stegen.

In 2017 presenteerden wij twee nieuwe logo's: een algemeen logo voor de Groninger Archieven voor digitaal gebruik en een logo voor Maak Geschiedenis.

De Groninger Archieven maken gebruik van een zo volledig mogelijke mediamix. De sociale media, vooral Twitter en Facebook, hebben hierin sterk de overhand gekregen. Belangstellenden zoeken eerst informatie op internet en de sociale media. Daar wordt niet alleen informatie gedeeld, maar kan ook worden gereageerd. De informatie is direct en actueel. Vanuit de sociale media wordt doorverwezen naar de websites en naar de klassieke media en publicaties.

BIJLAGEN

Bijlage 1

Overige functies van de bestuursleden in 2017

J.R. Honkoop:

- Lid gemeenteraad Groningen (betaald)
- Analist Gasterra (betaald)

D. Mulder:

- Directeur van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork (betaald)
- Lid bestuur Scholten- en Kammingafonds (onbetaald)
- Voorzitter Vrienden van De Amer (onbetaald)
- Voorzitter Stuurgroep Oktobermaand-Kindermaand Drenthe (onbetaald)
- Adviseur Potocari Memorial and Cemetery (BH) (onbetaald)

P.E.J. den Oudsten:

- Burgemeester gemeente Groningen (betaald)
- Voorzitter Raad van Toezicht Hogeschool Windesheim (betaald)

P.S. de Rook:

- Wethouder gemeente Groningen (betaald)

J.A.J. Stam:

- Lid raad van toezicht Waddengroep (onbetaald)
- Lid bestuur Stichting Verdrongen Geschiedenis (onbetaald)
- Lid bestuur Hogelandster Energie Coöperatie (onbetaald)
- Voorzitter Stichting Ebbingehof (onbetaald)
- Voorzitter bewonersvereniging Ebbingehofje (onbetaald)

Bijlage 2

Overzicht medewerkers

In 2017 waren 133 mensen werkzaam voor de Groninger Archieven waarvan 51 op vrijwillige basis, 8 op detacheringbasis, 21 van de Stichting Noorderbrug, 3 op uitzendbasis, 2 stagiairs en 48 in dienst van de Groninger Archieven.

De formatie van de Groninger Archieven (vaste en tijdelijke medewerkers) was 37,45 fte op 31 december 2017.

Naam	Functie
Aalberts, M.	mdw pr en marketing
Achterhof, J.	systeembeheerder
Bakker-Koning, W.	mdw publieksontvangst
Beuse, A.	hoofd studiezaal/gemeentearchivaris
Boekema, T.T.	mdw advies & beheer
Bonsema, H.	mdw digitale informatievoorziening
Bos-Verschragen, P.R.N.F.	mdw publieksontvangst
Bul, H.	systeembeheerder
Burema, A.	mdw publieksontvangst
Duursma, R.	collectiebeheerder
Everts, H.	mdw digitalisering
Fraiquin, J.H.	mdw digitalisering
Giezen, A.	mdw publieksontvangst
Hermse, M.	mdw nieuwe media beeld & geluid/publieksadviseur
Hesseling, J.	mdw advies & beheer
Hogardi, C.L.	mdw advies & beheer
Hopovac, E.	mdw advies & beheer
Hoogstins, J.J.	collectiebeheerder/applicatiebeheerder
Jager, H.	mdw advies & beheer
Jongh, F. de	publieksadviseur/mdw digitaal archief
Jonge, E. de	directeur/hoofd collectiebeheer
Jonge, M.E. de	collectiebeheerder
Kampen, B.	mdw digitalisering/mdw digitaal archief
Kampen, S.	behoudsmedewerker
Keulen, J. van	hoofd publieksactiviteiten/rijksarchivaris
Kerkhof, E.M.	mdw advies & beheer
Kloosterhof, M.S.	mdw advies & beheer
Koning, D.C.	hoofd bedrijfsvoering
Konneman, H.	projectmedewerker
Koops, A.	systeembeheerder/webmaster
Korma, A.	mdw administratieve ondersteuning
Krol, Y.	coördinator facilitaire zaken
Lameijer, B.	mdw digitalisering
Loer-Iwema, I.F.	mdw personeel & financiën
Meer, H. van der	collectiebeheerder/inspectie & relatiebeheer
Muskitta, N.	mdw advies en beheer/mdw digitalisering
Nap, R.T.	mdw publieksontvangst
Nijboer, J.I.	mdw advies & beheer
Perton, H.A.	mdw onderzoek & redactie
Plas, G.H.J.	mdw verfilming & digitalisering
Punte, A.A.V.	bibliothecaris
Renders, C.P.J.C.	collectiebeheerder/inspectie
Riem, P.H.	publieksadviseur
Roller, D. de	mdw advies & beheer

Romijn, H.	adjunct-directeur/hoofd nieuwe media beeld & geluid
Rozema-Woldhuis, H.A.	mdw secretariaat
Stedema, V.	collectiebeheerder/mdw digitaal archief
Tromp, C.	collectiebeheerder
Uni, R.	mdw advies & beheer
Velema, B.A.C.	collectiebeheerder
Vieira Rocha, J.	mdw digitalisering
Vintges, M.L.Q.	mdw advies & beheer
Visch-Camphuis, M.J.	collectiebeheerder
Voorn, F.C. van	mdw advies & beheer
Vos, S.R.	collectiebeheerder
Wal, D. van der	projectcoördinator
Waterborg, J.A.P.	publieksadviseur
Wind, C.C.	mdw publieksontvangst
Zuidema, R.	mdw publieksactiviteiten

Stichting Noorderbrug

A. Bakker, C. Bakker, O. Drenth, J. Ferwerda, I. Keizer, G. Khechatoorian, S. Koeneman, M. Kremer, J.A. Kruijjer, L. Lodder, R. Netten, E.S. van Pelt, B. Radersma, R.S. Schildt, K. Schuurman, L. Stikma, M. Wolters
 Begeleiders: R. van Dalen, J. Kooistra, P. de Roo, L. van Welie

Vrijwilligers www.allegroningers.nl

W. Baron, M.A. Elsinga, J.E.J. Franken, K. Niemeijer, H.J. Timmer, T.K.J. Wagenaar

Vrijwilligers collectiebeheer

W. Adriaanse, T.R. Bekius, W.D. Bennik, E. Bijzitter, K. Bollegraaf, P.R.H. Boonstra, F.A.E. Broekema, P. Bruin, A.E. Buurma, M. Elzer, C.J. Hartmans, B. Hermans, R.M. van Heuvelen, W.B. Hoiting, A.A. Idema, J.S. Jepma, H.A. Kerkhof, Z.R.W.M. von Martels, K. van der Meulen, J. van der Molen, R. Mulder, A. Scholten, E. Schut, E.B. Sloterdijk, M.E.W. de Vries, J.B.M. Wind, J. de Wolf, M.D. Yazicioglu, J.P. Yilmaz

Vrijwilligers poparchief:

L. Coopman, I.A. Dijkstra, A. Douwes, G. Groothuis, J.C. Hartenhof, E. Jaeggi, T.J. Otto, E.P. Penninkhof, A.H. Roze, J. Roze, M. Schaminee, E.J. Winkel

Vrijwilligers bibliotheek

H.L. van den Broek, M.J. Heidema, J.A.P. Waterborg

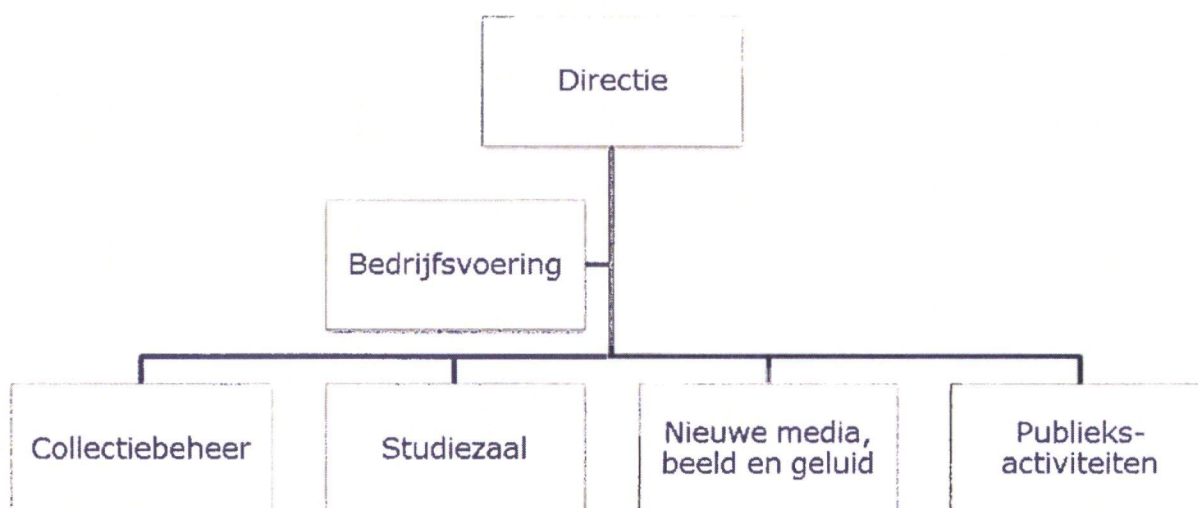
Stadshistoricus: J.F.J. van den Broek

Stagiairs:

E.D. Smidt (Rijksuniversiteit Groningen), M. Groenewoud (Hanzehogeschool)

Bijlage 3

Organigram RHC Groninger Archieven 2017

Bijlage 4

Nieuwe toegangen 2017

- Keuringsdienst voor vee en vlees / Keuringskring Ten Boer, 1922-1958
- Openbare lagere school te Thesinge, 1917-1978
- Waterschap de Westerhornermolenpolder (onder Grootegast), 1906-1986
- Algemene Hulpdienst Haren, 1981-2016
- Vereniging van oud-leerlingen van de Hogere Landbouwschool te Groningen Eugeia, 1941-2000
- Vereniging tot stichting en instandhouding van scholen met de bijbel te Haren, 1901-1936
- Burgerlijk armbestuur van de gemeente Ten Boer, 1921-1964
- Waterschap Onderwierum, 1867-1968
- Waterschap Bouwlust, 1907-1972
- Gereformeerde Schoolvereniging te Enumatil, 1861-1994
- Gemeentelijk Waterbedrijf Groningen, 1988-1998
- Gereformeerde kerk te Pieterburen, 1944-1988 (herzien)
- Afdeling Hoogkerk van de Nederlandse ChristenVrouwenbond, sinds 1999 afdeling Hoogkerk van Passage, christelijk-maatschappelijke vrouwenbeweging, 1953-2015
- Algemene Groninger Studenten Roeivereniging 'Gyas', 1964-2010 (herzien)
- Ingekomen en afschriften van uitgegane stukken van het gemeentebestuur van Ten Boer, 1811-1936
- Veilingverenigingen in Groningen, 1919-1985
- Koninklijke Vereniging voor Volksvermaken, 1924-1991 (herzien)
- Stichting Spektakel Jan Roos, 1995-2010
- Ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente Ten Boer, 1811-1990
- Verzameling documentatie over stijtuinen in Groningen (aanvulling)
- W.J. Formsa, rijksarchivaris in de provincie Groningen, 1938-1984 (aanvulling)
- Verzameling fragmentarchieven (aanvulling)
- Speciaaldrukkerij LIJNCO, 1936-1993 (aanvulling)
- Afdeling Thesinge van de Christelijke Boeren- en Tuindersbond, 1938-1993
- Afdeling Ten Boer e.o. van de Christelijke Boeren- en Tuindersbond, 1935-1974
- Verzameling fragmentarchieven (aanvulling)
- Vereniging Sociëteit De Harmonie, 1840-2001 (aanvulling)
- Tennisbond Het Noorden, 1915-2015
- T. de Jonge Prenger, 1959-1990
- Hervormde gemeente Eenum, 1751-1968 (herzien)
- Energiebedrijf van de gemeente Groningen, 1985-1991
- Waterschap Tenposterdraaibrug, 1849-1958
- District Groningen van de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennisbond (KNLTB), 1946-2000 (aanvulling)
- Afdeling Oude Pekela van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen, 1948-2007
- Afdeling Groningen van het COC, 1971-2007
- Toneelvereniging VDS te Krewerd, 1940-1993
- Dossierinventaris van het gemeentearchief van Ten Boer (3), 1935-1989
- Landbouwvereniging Ezinge, 1902-1996
- Gewest Groningen van de Pacifistisch Socialistische Partij (PSP), 1973-1992
- Serie drankwetvergunningen en -verloven van de gemeente Groningen, 1916-1965
- Verzameling fragmentarchieven (aanvulling)
- Familiearchief Gockinga (III), 1591-1965 (herzien)
- Kerkvoogdij van de Hervormde Gemeente te Groningen, 1594-1951 (herzien)
- Verzameling fragmentarchieven, 1699-2001 (aanvulling)
- Familie Wolthers, 1470-1917 (herzien)

- Aanvulling op het archief van de studentenvereniging Vindicat Atque Polit, 1940-1970 (herzien)
- Sociëteit De Vriendenkring te Loppersum en haar voorgangers Ceres en Concordia, 1888-1974
- Jeugdclub Gruno's Garde te Groningen, 1931-1978 (herzien)
- Grootte of Herensociëteit te Groningen, 1765-2004 (aanvulling)
- W.A. van Lieflandschool, 1914-2000 (aanvulling)
- Familie Loot te Groningen, 1833-2004
- Graaf Adolf Loge nr. 37, Independent Order of Odd Fellows (IOOF) te Winschoten, 1919-2014 (herzien)
- Hervormde gemeente Uithuizermeeden, 1701-2005 (aanvulling)
- Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen op Gereformeerde grondslag te Uithuizen, 1857-1986 (aanvulling)
- Herenkledingzaak L. de Vries Hzn., 1911-2012
- Interfaculteit Bedrijfskunde van de Rijksuniversiteit Groningen, 1969-1996
- Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen met haar voorloper de Interfaculteit der Aardrijkskunde en Prehistorie van de Rijksuniversiteit te Groningen, 1964-1995
- Faculteit der Tandheelkunde van de Rijksuniversiteit Groningen, 1972-1987
- Faculteit der Economische Wetenschappen (Economie) van de Rijksuniversiteit Groningen, 1961-1995
- Documentatie van de Gereformeerde kerken in Nederland (GKN), 1836-2004

Bijlage 5

Publiek in cijfers

	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Studiezaal</i>					
Bezoekers	8.497	7.999	7.948	8.499	8.041
Aantal aangevraagde stukken	21.770	25.229	27.297	25.576	27.488
<i>Totaal aantal bezoekers aan activiteiten</i>					
Algemeen	5.400	5.800	6.500	6.200	5.400
Onderwijs	1.650	1.800	1.450	2.100	1.640
<i>www.groningerarchieven.nl</i>					
Bezoekers	115.600	119.650	118.750	102.100	119.468
Bezoeken	198.650	196.700	196.850	177.500	206.526
<i>www.allegroningers.nl</i>					
Bezoekers	115.000	97.000	102.800	134.931	139.990
Bezoeken	498.000	430.500	434.850	517.037	528.344
<i>www.beeldbankgroningen.nl</i>					
Bezoekers	113.400	113.700	117.200	59.399	86.786
Bezoeken	175.000	174.500	174.650	107.754	152.120

Activiteiten – algemeen

5.400 bezoekers aan ons gebouw voor lezingen, open dagen, ontvangsten, presentaties, etc. waaronder:

- Dag van de Grunneger Toal – ca. 1.100 bezoekers
- Dag van de Groninger Geschiedenis – ca. 2.750 bezoekers
- Lezingen - 1.370 bezoekers
- Presentaties en ontvangsten – 80 bezoekers
- Cursussen en workshops – ca. 100 deelnemers

Educatie - onderwijs

1.450 deelnemers aan educatieve activiteiten in ons gebouw (basis-, middelbaar, hoger en wetenschappelijk onderwijs), waaronder:

- Basisonderwijs: Project *Tweede Wereldoorlog dichterbij in Groningen* - 650 leerlingen
- Middelbaar onderwijs – 335 leerlingen
- RuG onderzoekscolleges Geschiedenis en Kunstgeschiedenis – 480 studenten

Educatie – onderwijs (elders)

- Gastcolleges RuG – 39 studenten
- Project *Tweede Wereldoorlog dichterbij in de gemeente Oldambt* – 540 leerlingen
- Project *Middeleeuwse stad* – 112 leerlingen
- Historische wandelingen in de omgeving van de eigen school – 50 leerlingen

Publicaties

- 4 afleveringen tijdschrift *Stad & Lande*
- Magazine *Dag van de Groninger Geschiedenis 2017*
- *Historisch Jaarboek Groningen 2017*

Sociale media

Digitale nieuwsbrief over nieuws en activiteiten – 19x verzonden

	2015	2016	2017	2018	2019	
Digitale nieuwsbrief	1.054	1.343	1.186	1.460	1.558	<i>abonnees</i>
Facebook	619	1.054	1.786	2.476	3.240	<i>likes</i>
Twitter	1.273	1.650	1.966	2.223	2.469	<i>volgers</i>
Linkedin	-	180	249	299	369	<i>volgers</i>
Instagram	-	-	115	225	391	<i>volgers</i>

Overige cijfers

Lezingen	13
Ontvangsten met rondleiding	5
Workshops en cursussen	2
Historische wandelingen met schoolgroepen	6
Tentoonstellingen in de hal	7
Manifestaties	2

Bijlage 6

Facilitering andere instellingen

In 2017 hebben de volgende organisaties gebruik gemaakt van de faciliteiten van de Groninger Archieven:

- Stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen – partner in het gebouw
- Stichting Huis van de Groninger Cultuur – partner in het gebouw
- Stichting Groninger Historische Publicaties – partner in het gebouw
- Vereniging Stad en Lande – partner in het gebouw
- Nederlandse Genealogische Vereniging, afd. Groningen – ledenvergadering, bestuursvergaderingen, lezingen
- Stichting Monument en Materiaal - lezingen

Bijlage 7

Overzicht van presentaties, ontvangsten, onderwijs en overige activiteiten

Presentatie en ontvangsten

Algemeen publiek: lezingen in ons gebouw

18 januari

Albert Buursma en Bert Looper over de grens met Friesland. Eerste avond van de serie Grenzen van Groningen. I.s.m. de Vereniging Stad en Lande en de Nederlandse Genealogische Vereniging afd. Groningen, 90 bezoekers

8 februari

Herman Posthumus en Henk Wierts over de grens met Duitsland. Tweede avond van de serie Grenzen van Groningen. I.s.m. Stad en Lande en NGV afd. Groningen, 110 bezoekers

1 maart

Tonko Ufkes en Piet Nienhuis over Kerstvloed 1717 en de dijken. Derde avond van de serie Grenzen van Groningen. I.s.m. Stad en Lande en NGV afd. Groningen, 225 bezoekers

22 maart

Edward Houting over gevelstenen in Groningen. I.s.m. Monument & Materiaal, 100 bezoekers

29 maart

Maarten Duijvendak over de grens van de stad, de afbraak van de stadswallen en de moderne uitleg. Vierde avond van de serie Grenzen van Groningen. I.s.m. Stad en Lande en NGV afd. Groningen, 155 bezoekers

12 april

Henk Boels over de guillotine in Groningen, 1811 - 1813. Combinatieavond met de algemene ledenvergadering van Stad en Lande, 60 personen

19 april

Paul Brood en Erwin Karel over de grens met Drenthe, kolonisatie rond de Semslinie 1650- 2000. Vijfde avond van de serie Grenzen van Groningen. I.s.m. Stad en Lande en NGV afd. Groningen, 95 bezoekers

4 oktober

Gepkienes Brouwer over Kleuronderzoek en kleurstelling op Groninger boerderijen en molens. I.s.m. Stichting Monument & Materiaal, 55 bezoekers

18 oktober

Avond rond het nieuw verschenen Historisch Jaarboek Groningen met twee lezingen van auteurs. I.s.m. Stad en Lande en NGV afd. Groningen, 65 bezoekers

1 november

Simon Groenveld en Oebele Vries over de Slag bij Heiligerlee, 23 mei 1568. I.s.m. Stad en Lande en NGV afd. Groningen, 125 bezoekers

22 november

Bertus Fennema over de Groninger toparchitect A.Th. van Elmpt (1866-1953, een katholieke man van statuur). I.s.m. Stad en Lande en NGV afd. Groningen, 70 bezoekers

29 november

Doeko Bosscher over verzet als avontuur tegen wil en dank. Eerste Bob Houwen Lezing. I.s.m. OVCG, 110 bezoekers

13 december

Marnix Deterd Oude Weme over de geschiedenis van de Hunze en het Hunzedal. I.s.m. Stad en Lande en NGV afd. Groningen, 110 bezoekers

Algemeen publiek: ontvangsten en presentaties in ons gebouw

27 maart

Groep Oud-Rotarians. Ontvangst met rondleiding, 12 deelnemers

22 juni

Seniorenvereniging Haren. Ontvangst met rondleiding, 28 deelnemers

4 oktober

Probus Vrouwengroep Haren. Ontvangst met rondleiding, 17 deelnemers

29 november

Vrouwen van Nu afd. Loppersum. Ontvangst met rondleiding, 13 deelnemers

Algemeen publiek: manifestaties in ons gebouw

18 maart

Dag van de Grunneger Toal. I.s.m. Huis van de Groninger Cultuur en diverse taalorganisaties, 1.100 bezoekers

14 oktober

Dag van de Groninger Geschiedenis. Thema van de Dag: Geluk. I.s.m. vele andere organisaties, 2.750 bezoekers

Algemeen publiek: presentaties elders

16 december

CHC Oldambt Winschoten. Afsluitende middag van project Oldambtster Vrouwen. Presentatie met originele archiefstukken en filmbeelden

Algemeen publiek: workshops en cursussen in eigen gebouw

Vanaf 4 januari elke woensdag

Project Sonttolregisters online, bijeenkomst voor vrijwilligers, 8 deelnemers

17 oktober

Start cursus Lezen van oude handschriften (beginners). Totaal 6 bijeenkomsten met 15 deelnemers

Presentaties van stukken in onze hal

- 10 Jaar Poparchief Groningen
- Groningen stad en provincie 1940-1945
- Nieuw in onze collectie
- Over Geluk in Groningen – rond de Dag van de Groninger Geschiedenis i.s.m. archieven van gemeenten en waterschappen
- Slag bij Heiligerlee 1568
- De verzameling van Jan S. Niehoff

- Presentaties aanwinsten van de bibliotheek, waaronder oeuvre Henny Thijssing-Boer

Digitale presentaties/verhalen op onze website www.groningerarchieven.nl

- Verhalen in openbaarheidsmaand over in 2017 openbaar geworden stukken
- Over de Kerstvloed van 1717 en Thomas van Seeratt
- Over Jan S. Niehoff over ingeleverde radio's in de gemeente Noorddijk in de Tweede Wereldoorlog
- Over Groningen aan het begin van de Tachtigjarige Oorlog en de familie Van Ewsum

Onderwijsactiviteiten (in eigen gebouw en elders)

Basisonderwijs

8 maart

Onderwijsproject *Middeleeuwse Stad*. I.s.m. Noordelijk Scheepvaartmuseum, Der Aa-kerk en Erfgoedpartners, 91 leerlingen

22, 29 en 31 maart en 5 april

Tweede Wereldoorlog dichterbij, project voor groepen 7 en 8 van basisscholen in stad en provincie rond Tweede Wereldoorlog en bevrijding. I.s.m. OVCG en ROC Menso Alting. Totaal aantal deelnemers: ca. 650 leerlingen van 15 basisscholen uit stad en provincie

10, 11, 12 en 18 april

Tweede Wereldoorlog dichterbij, project voor groepen 7 en 8 van basisscholen in de gemeente Oldambt rond Tweede Wereldoorlog en bevrijding. In Winschoten. I.s.m. OVCG, Bevrijdingsfestival/stichting 4/5 Mei en gemeente Oldambt. Totaalaantal deelnemers: ca. 540 leerlingen van 18 basisscholen

9 mei

Programma rond Tweede Wereldoorlog (film, tentoonstelling, wandeling) voor groep 8. I.s.m. OVCG en Haydinschool Groningen, 53 leerlingen

12 mei

Programma rond Tweede Wereldoorlog (film, tentoonstelling, wandeling) voor groep 8. I.s.m. OVCG en Anne Frankschool Hoogkerk, 43 leerlingen

17 mei en 24 mei

Ontvangst rond Groningens Ontzet. SKSG (Buitenschoolse opvang), 18 leerlingen

2 juni

Kennismaking archief met rondleiding. Peter Petersenschool Haren, groep 5, 24 leerlingen

12 en 13 juni

Wijkwandelingen Oranjebuurt. Nassauschool Groningen, 35 leerlingen

5 juli

Ontvangst rond Groningens Ontzet. Oosterhoogebrugschool, 15 leerlingen

13 juli

Wijkwandeling Helpman. Haydnlaanschool Groningen, 25 leerlingen

10 oktober

Project Landelijk veranderlijk, ontvangst met toelichting originele archiefstukken. I.s.m. TOF media en basisschool Usquert, 16 leerlingen

Digitale projecten voor basisonderwijs

Gedurende het hele jaar

Project *Groeten van Klaasje*. Gemeentelijke erfgoedtrajecten voor basisscholen: project voor groepen 3 en 4 rond straatbeeld, met gebruik van historische foto's uit de omgeving van de school. I.s.m. Erfgoedpartners Groningen voor scholen in de gemeente Leek, de gemeente Marum, de gemeente Bellingwedde en Grootegast. En voor Jenaplanscholen in Haren en Hoogkerk.

Middelbaar onderwijs

12 januari

Presentatie en workshop krantenonderzoek i.h.k.v. project *Koude Oorlog*.
Gomaruscollege Groningen, 12 docenten

5 februari, 1 maart, 4 april, 30 mei, 7, 8 en 30 november

In het kader van Burgerschapsdagen, onderzoek naar ontwikkeling Oosterparkwijk.
Alfacollege Groningen mbo-opleidingen Bouwkunde, Zorg en Welzijn, Weg- en Waterbouw,
Financiële administratie, Sport, 130 leerlingen

13 februari

Gastles voor project rond Helpman. Voor havo 4 Zernikecollege Haren. Aansluitend archiefbezoek, presentatie storyboards en presentatie animaties, 25 leerlingen

1 maart

Introductie oorlogseducatie. I.s.m. OVCG en ROC Menso Alting Groningen opl.
onderwijsassistenten, 22 leerlingen

1 en 2 maart

Rondleiding en workshop krantenonderzoek over Koude Oorlog. Werkmancollege
Groningen vwo 5, 30 leerlingen

21 maart en 23 mei

Introductie met rondleiding en project *Groningers gestraft!* Opdrachten rond oude
rechtszaken. Noorderpoortcollege Groningen opl. Juridisch, 44 leerlingen

6 juni

Introductie over archieven en onderzoeksopdrachten over industrialisatie.
Augustinuscollege Groningen vwo 5, 2 groepen, totaal 33 leerlingen

7 juni

Gastles over zoeken in onze collectie voor onderzoek naar emigratie/immigratie.
Kamerlingh Onnes Groningen havo 4/vwo 4, 35 leerlingen

11 juli

Rondleiding en opdrachten rond de Kerstvloed van 1717. Hogeland College Warffum
havo/vwo 2, 27 leerlingen

Hoger en wetenschappelijk onderwijs

18 januari

Ontvangst rond afbraak stadswallen. RuG Economische en Sociale Geschiedenis,
13 medewerkers

15 februari

Masters college Archief- en Internetbronnen, inleiding met toelichting onderzoeksopdracht.
RuG Geschiedenis, 6 studenten

Daarna: op 20 februari praktische instructie in de studiezaal, op 15 maart voortgangsrapportages en op 10 mei presentatie onderzoeksresultaten

3 maart

Bachelors Economische en Sociale geschiedenis, college Modernisering Platteland - introductie en rondleiding. RuG Geschiedenis, 20 studenten

6 maart

College Briefcultuur in de vroegmoderne tijd – introductie, rondleiding en opdrachten. RuG Centrum Middeleeuwen en Renaissancestudies, 12 studenten

17 maart

Introductie en opdrachten rond Vergeten stegen in de stad. Academie Minerva, 15 studenten

20 april

Cursus Cultuurlandschappen – introductie en rondleiding. RuG Kunstgeschiedenis, 15 deelnemers

2 mei

College Bronnen en Methoden - inleiding over archieven en introductie onderzoeksopdracht. RuG Geschiedenis. Geschiedenis Politieke Cultuur, 4 studenten

11 mei

Introductie en opdrachten rond plekken in de stad. Academie Minerva, 27 studenten

2 mei

Module specialisatie Erfgoed, ontvangst met opdrachten. Hanzehogeschool pabo. I.s.m. OVCG, 40 studenten

16 mei

Inleiding, rondleiding en kennismaking met onderwijsprojecten. RuG Geschiedenis MA Educatie, 8 studenten

29, 30 en 31 mei en 2 juni

Rondleiding en inleiding. Algemene introductie voor eerstejaars. RuG Geschiedenis, 139 studenten

7 september

Inleiding en introductie onderzoeksopdrachten. RuG Geschiedenis, Bachelors college Bronnen en Methoden Cultuurgeschiedenis, 40 studenten

Daarna: op 17 en 19 oktober voortgangsrapportages

12 september (start)

Module Bronnen en Methoden - Archiefonderzoek met opdracht rond boerderijonderzoek. RuG Kunstgeschiedenis, Master Landschapsgeschiedenis, 7 bijeenkomsten, 15 studenten

12 september (start):

Module Bronnen en Methoden - Lezen van oude handschriften. RuG Kunstgeschiedenis, Master Landschapsgeschiedenis, 7 bijeenkomsten, 14 studenten

12 september

Inleiding en introductie onderzoeksopdrachten. RuG Geschiedenis, Bachelors college Bronnen en Methoden Politieke Geschiedenis, 22 studenten

Daarna: op 14 september - praktische instructie in de studiezaal en start onderzoeksopdracht

19 september

Inleiding met toelichting opdracht. RuG Geschiedenis, Masters, college Archief- en Internetbronnen, 14 studenten

Daarna: op 25 september praktische instructies in de studiezaal, op 12 oktober voortgangsrapportages en op 12 december en 19 december presentaties van onderzoeksresultaten

21 september

Introductie onderzoeksopdrachten. RuG Geschiedenis, Bachelors college Bronnen en Methoden Economische en Sociale geschiedenis, 20 studenten

2 oktober

Introductie en opdrachten. RuG Geschiedenis, Bachelors college Bronnen en Methoden Vroegmoderne tijd, 18 studenten

18 oktober

Kennismaking oud schrift. RuG Geschiedenis, Bachelors college Bronnen en Methoden Vroegmoderne tijd, 18 studenten

5 december

Archiefintroductie en presentatie stukken. RuG, Geschiedenis en Mediaevistiek, Masters, college Schrift, Handschrift en Druk, 16 studenten

14 december

Introductie en rondleiding. RuG, Religiewetenschappen, Masters module erfgoed, 10 studenten

Activiteiten Maak Geschiedenis

Kerstvloed 1717

1. Lezingenavond op 1 maart, 225 personen
2. Avond voor vrijwilligers op 30 mei, 19 personen
3. Ontvangst voor groep Hogelandcollege op 11 juli, 27 leerlingen
4. Presentatie voor dorpen rond Tocht om de Noord op 15 februari en 31 mei
5. Ontvangst Jeugdtheaterschool Bij Vrijdag op 31 oktober, 12 deelnemers
6. Lezing voor historische vereniging Ten Boer op 14 november

Zet Groningen op de kaart (georefereren)

1. Mapathon *Maak samen geschiedenis met Groninger kaarten* op 27 juni, 40 personen
2. Mapathon *Samen met anderen Groningen op de kaart zetten* op 11 november, 15 personen

Bijlage 8

Beknopte balans per 31 december 2017

	31-12-2017	31-12-2016
ACTIVA		
Materiële vaste activa	1.013.895	849.799
Vorderingen	128.975	242.203
Liquide middelen	927.989	947.178
Overlopende activa	29.348	0
TOTAAL ACTIVA	2.100.207	2.039.180
PASSIVA		
Eigen vermogen	701.983	646.360
Voorzieningen	467.713	91.204
Vaste schulden	180.000	251.250
Netto vlottende schulden	570.867	334.448
Overlopende passiva	179.644	715.918
TOTAAL PASSIVA	2.100.207	2.039.180

Beknopte staat van baten en lasten over 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
BATEN			
Algemene baten	5.312.827	5.450.212	5.214.068
Diverse baten	78.923	83.433	94.368
Overige baten	24.631	14.800	14.800
TOTAAL BATEN	5.416.381	5.548.445	5.323.236
KOSTEN			
Personele kosten	2.441.217	2.466.918	2.439.287
Directe materiële kosten	39.128	38.950	35.847
Projectkosten	49.455	42.000	42.000
Huisvestingskosten	1.994.485	2.325.340	2.172.931
Organisatie en overheadkosten	674.758	506.144	325.275
Afschrijvingskosten	151.339	176.763	149.027
Dotaties aan projecten	5.000	5.000	5.000
Rentekosten	5.376	5.099	33.735
Overige kosten	0	0	0
TOTAAL KOSTEN	5.360.758	5.566.214	5.203.102
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor bestemming	55.623	-17.769	120.134
Toevoeging aan reserves	0	0	-120.134
Onttrekking aan reserves	290.888	0	0
Resultaat na bestemming	346.511	-17.769	0

COLOFON

Bijdragen

Malou Aalberts, Albert Beuse, Gert Plas, Jaap Jan Hoogstins, Eddy de Jonge, Mirjam de Jonge, Jona van Keulen, Marij Kloosterhof, Dik Koning, Henk van der Meer, Ad Punte, Karel Renders, Harma Rozema, Loulou Vintges, Sebastiaan Vos

Redactie

Eddy de Jonge, Harma Rozema-Woldhuis

RHC Groninger Archieven
Cascadeplein 4
9726 AD Groningen
Postbus 30040
9700 RM Groningen

Ontwerpbegroting 2019

Geacht bestuur,

Bijgaand vindt u de conceptbegroting 2019. Omdat de begroting vroeg in het jaar wordt opgesteld zijn er nog enkele zaken onzeker. We verwachten dat de definitieve begroting voor het algemeen bestuur op 4 juli nauwkeuriger zal zijn.

We willen u wijzen op de volgende onzekerheden in de voor u liggende begroting:

- Wat betreft de salarisbegroting wachten we nog op de salarisindexatie van de gemeente Groningen. Die wordt in april vastgesteld en kan dus worden verwerkt in de definitieve begroting.
- De index van Rijk en gemeente is nog niet definitief vastgesteld. De gemeente zal in april een besluit nemen over de index en het Rijk pas in het laatste kwartaal van het begrotingsjaar.
- De bedragen voor elektra en gas zijn schattingen. We hebben nog geen definitieve rekening over 2017.
- Het is onduidelijk hoeveel servicekosten door het RVB in 2019 in rekening zullen worden gebracht. Definitieve rekeningen over 2016 en 2017 zijn nog niet ontvangen.
- De index van de huur is nog niet vastgesteld.
- De vrijval van € 272.000,- op de huurbijdrage wordt als voorziening opgenomen voor toekomstige investeringen in het gebouw.

De directie

Kadernota Begroting 2019

Inleiding

Een begroting die eind maart van het voorafgaand jaar moet worden opgesteld draagt het risico in zich dat er gedurende het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar nog verschillende wijzigingen kunnen optreden. Een aantal posten kunnen alleen geschat worden, omdat we afhankelijk zijn van informatie die we pas gedurende het begrotingsjaar of in een enkel geval na het begrotingsjaar krijgen. Dit laatste heeft vooral betrekking op de index van de bijdrage van het Rijk en de index van de huur van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Het Rijk informeert pas in het laatste kwartaal van het begrotingsjaar en het RVB in het eerste kwartaal van het begrotingsjaar. De gemeente Groningen daarentegen stelt de index eind april voorafgaande aan het begrotingsjaar vast. Juist de indexen zijn van groot belang voor het opstellen van een begroting.

We begroten de index van de bijdrage van Rijk op 1,5%, Provincie op 1,5% en de Gemeente op 2,545%. De index van de huur begroten we op 1%.

Algemeen

Aangezien voor de inrichting van begroting en jaarrekening van het RHC Groninger Archieven het 'Besluit Begroting Verantwoording provincies en gemeente' (BBV) van toepassing is, wordt sinds 2008 de begroting ingericht volgens het BBV. De hoofdstukken 2 en 3 van het BBV zijn van toepassing voor de begroting van het RHC Groninger Archieven.

Voor de Groninger Archieven is er sprake van één programma: het beheren van de archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Groningen en de archiefbewaarplaats van de gemeente Groningen.

De begroting van de salariskosten is gebaseerd op de begroting van de gemeente/salarisadministratie, welke in de loop van april wordt ontvangen. Deze gaat, naast de jaarlijkse verhoging van de salarisanciënniteit, uit van een mutatie in de loonsom. Begroot wordt een index van 3,75% ten opzichte van maart 2018. In verband met het e-Depot worden extra medewerkers aangetrokken. Het Rijk geeft in 2019 hiervoor een extra bijdrage van € 165.000, welke bestemd is voor het rijksdeel. De diverse baten, materiële kosten en organisatie & overheadkosten zijn naar alle redelijkheid begroot. Voor evenementen en open dagen begroten we voor 2019 € 40.000. De indexering van de bijdrage van Rijk, gemeente, provincie en de indexering van de huur worden bij de 'algemene baten' beschreven.

In februari 2017 is er een vrijval in de huur van € 239.921 en daarna € 272.000 per jaar. Dit heeft betrekking op het inbouwpakket van het Rijk op Cascadeplein 4. Het betreft afschrijving en rente. Dit bedrag komt niet ten goede aan de exploitatie, maar wordt als voorziening opgenomen voor toekomstige investeringen in het gebouw, dan wel moet een egalisatieschuld aan het ministerie van Financiën hiermee worden afgelost. Omdat daar de discussie over de verantwoordelijkheid voor beheer en instandhouding nog loopt, staat het bedrag vast in de voorziening. Alleen in overleg met het ministerie van OCW kunnen investeringen gedaan worden.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemene reserve

In het verleden is er specifiek een bestemmingsreserve weerstandsvermogen gevormd voor bezuinigingen die toen optraden. Aangezien gesteld kan worden dat de algemene reserve altijd gebruikt kan worden als weerstandsvermogen is de bestemmingsreserve weerstandsvermogen afgewikkeld en opgenomen in de algemene reserve. Het totaal van de algemene reserve per ultimo 2019 is begroot op € 589.304. We verwachten in de komende jaren hier geen beroep op te hoeven te doen, aangezien we geen risico's verwachten voor wat betreft externe ontwikkelingen, bedrijfsvoeringsrisico's en projectrisico's.

Indexen en huur

De indexen van Rijk en gemeente Groningen fluctueren en volgen niet altijd de verhogingen van de salarissen en de huur. De index van het Rijk blijft de laatste jaren vooral achter op de stijging van de huur en de salarissen. De index van de gemeente volgt wel de stijging van de salarissen en de prijzen, maar niet de huur.

Provinciale bijdrage

De DVO 2017 – 2020 is vastgesteld. Van de provincie ontvangen we een bijdrage voor het archiefbeheer en een subsidie voor het publieksbereik.

Kengetallen

Netto schuldquote

netto schuldquote (in %, bedragen x € 1.000, balansstanden ultimo jaar)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
vaste schulden	180	120	60	0	0	0
netto vlottende schulden	571	225	225	225	225	225
overlopende passiva	180	275	275	275	275	275
financiële activa	0	0	0	0	0	0
uitzettingen < 1 jaar	-129	-150	-150	-150	-150	-150
liquide middelen	-928	-692	-925	-1.232	-1.552	-1.860
overlopende activa	-29	-25	-25	-25	-25	-25
saldo	-155	-247	-540	-907	-1.227	-1.535
totale baten (exclusief mutatie reserves)	5.416	5.660	5.502	5.584	5.666	5.749

netto schuldquote (saldo/ totale baten)	-2,9%	-4,4%	-9,8%	-16,2%	-21,7%	-26,7%
---	-------	-------	-------	--------	--------	--------

Signaleringswaarde: < 90% is minst risicovol, 90 - 130% is neutraal, > 130% is meest risicovol.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de Groninger Archieven ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Conform de signaleringswaarde valt de waarde van de netto schuldquote in alle jaren in de categorie minst risicovol.

Solvabiliteitsratio

solvabiliteitsratio (in %, bedragen x € 1.000, balansstanden ultimo jaar)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
eigen vermogen	702	707	612	589	589	589
balanstotaal	2.100	1.993	2.078	2.236	2.417	2.660

solvabiliteitsratio	33,4%	35,5%	29,5%	26,3%	24,4%	22,1%
---------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Signaleringswaarde: > 50% is minst risicovol, 20 - 50% is neutraal, < 20% is meest risicovol.

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de Groninger Archieven in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves, en het resultaat uit het overzicht baten en lasten.

Kosten van overhead

Salarislasten bedrijfsvoering en ondersteunende diensten	€ 498.307
Organisatiekosten- en overhead	€ 551.933
Totaal	€ 1.032.229

Vennootschapsbelasting

Landelijk vindt, door het Nationaal Archief namens alle RHC's, overleg plaats met de belastingdienst over de invoering van de Wet modernisering van de Vpb-plicht overheidsondernemingen per 1 januari 2016.

De verwachting is dat, vanwege geen deelname aan het economische verkeer, er van Vpb-plicht geen sprake is. Bij de nevenactiviteiten (depotverhuur) is er wel deelname aan het economisch verkeer, maar gezien de kosten/baten is er geen winststreven, dus geen fiscaal ondernemerschap. En dus geen belastingplicht. Wel moeten we dit jaarlijks volgen.

Financiering

Er is een in 2015 door de Bank Nederlandse Gemeenten verstrekte lening van € 300.000. Er is een resterende looptijd van 5 jaar. De aflossing is € 60.000 per jaar. Het rentepercentage bedraagt 0,79% gedurende de gehele looptijd. In de komende jaren wordt geen nieuwe financieringsbehoefte verwacht.

Bedrijfsvoering

De organisatie verandert langzaam van karakter. De digitale ontwikkelingen vergen nieuwe kennis en vaardigheden van de medewerkers. De komende jaren vertrekken een aantal oudere medewerkers met veel kennis. Door middel van overdrachtsdocumenten, scholing en individuele overdracht wordt de kennis doorgegeven aan andere en nieuwe medewerkers. Er wordt daarbij steeds meer gestreefd naar een multifunctionele inzetbaarheid van de medewerkers. Bij werving is dat een belangrijk criterium. De bedrijfsvoering heeft een belangrijke taak in het begeleiden van de processen die hierbij horen. Tevens is de bedrijfsvoering verantwoordelijk voor facilitaire zaken, de huisvesting en financiën.

Baten

Bijdrage partners

Bijdrage Rijk

Aangenomen wordt dat de bijdrage van het Rijk in 2019 zal stijgen met 1,5%. Het kabinet bepaalt in het laatste kwartaal van ieder jaar de definitieve indexering. Begroot wordt € 2.903.258 (inclusief € 42.000 voor behoudsgelden en € 165.000 voor het e-Depot).

Bijdrage gemeente Groningen

De index van de gemeentelijke bijdrage wordt voor een deel gebaseerd op de door de gemeente Groningen nog te maken salarisbegroting 2019. De bijdrage wordt verhoogd met 2,545%. Begroot wordt € 2.227.955.

Bijdrage provincie Groningen

Begroot wordt voor het archief beheer (bijdrage) € 325.748 en voor het publieksbereik (subsidie) € 149.483. Totaal € 475.231. De index is 1,5%.

Totale bijdrage van Rijk, gemeente en provincie: € 5.606.444.

Overige algemene baten

Het Huis van de Groninger Cultuur en het OVCG zijn inwonend in het pand Cascadeplein 4. Zij huren en delen mee in de kosten. Maar ze zijn meer dan inwoner, ze zijn partner van de Groninger Archieven bij verschillende activiteiten. De directeur van de archieven is adviseur/begeleider van het Huis van de Groninger Cultuur en van het OVCG. Het hoofd bedrijfsvoering is bestuurslid van het Huis van de Groninger Cultuur.

De baten van de Beeldbank Groningen zijn bijdragen van 15 gemeentes, 2 waterschappen, Groningen Seaports en de Stichting Oude Groninger Kerken. Onduidelijk is nog wat de invloed van de mogelijke herindeling van de gemeentes op de baten zal zijn. Voorlopig begroten we als voorgaande jaren.

Door de verplichte deelname aan het schatkistbankieren met ingang van 1 januari 2014 zijn de rentebaten sterk gedaald. Daarnaast zijn de bankkosten sterk gestegen. Aan rentebaten begroten we € 0.

Publieks- c.q. reguliere inkomsten

We begroten voorzichtig ten opzichte van 2017. De publieksinkomsten zijn een onderdeel van de directe dienstverlening aan bezoekers van de studiezaal en bezoekers van de websites. De inkomsten van fotografie- en kopieeropdrachten zijn sinds een aantal jaren de belangrijkste inkomsten in dit overzicht. Door de toename van het internetgebruik verwachten we dat de opbrengsten voor duplicering gaan afnemen. De inkomsten voor het scannen op verzoek nemen toe. Steeds meer bezoekers verzamelen digitaal archiefmateriaal om het vervolgens thuis te bestuderen. De belangstelling voor cursussen en workshops blijft stabiel.

De afdeling publieksactiviteiten ontwikkelt ideeën voor nieuwe activiteiten. De opbrengst van de educatieve activiteiten in samenwerking met basisscholen, mbo, hbo en universiteit is marginaal. De Groninger Archieven achten het echter van groot belang dat het onderwijs zoveel mogelijk gebruik maakt van het aanbod van de archieven.

Sinds 2006 heeft boekhandel Godert Walter een kleine boekenstand in de hal van de archieven. Daar worden nieuwe en actuele publicaties op het gebied van de regionale geschiedenis aangeboden. Ondanks dat de omzet klein is, voorziet de winkel in een behoefte waar vooral de studiezaalbezoekers gebruik van maken.

Dienstverlening aan derden

Bij zakelijke dienstverlening is er sprake van specialistische werkzaamheden zoals inventarisatie van archieven en digitalisering van archieven en beeldmateriaal. We begroten € 30.000.

De zakelijke opdrachten zijn voornamelijk afkomstig van de overheid of particuliere instellingen die hun archief bij de Groninger Archieven hebben gedeponneerd of willen deponeren. De Groninger Archieven beschikken voor deze partijen over een gespecialiseerd aanbod op het gebied van digitalisering, archiefbewerking en archiefopslag.

Er zijn ook huurinkomsten van het depot in Hoogkerk in de begroting opgenomen. Zo lang het depot nog niet volledig in gebruik is bij de Groninger Archieven worden delen verhuurd aan andere archiefinstellingen. Vanuit het veld is hier belangstelling voor. Gemeente en Rijk hebben mondeling aangegeven dat deze inkomsten ten goede kunnen komen aan de kerntaken van de Groninger Archieven. Het Rijk heeft wel aangekondigd dat het restdeel van het Rijk alleen nog mag worden gebruikt door archiefinstellingen die een functie vervullen voor het Rijk of door middel van een overeenkomst verbonden zijn aan de Groninger Archieven.

De opbrengst depotverhuur wordt ontvangen van de gemeente Groningen, de gemeente Ten Boer, de gemeente Winsum, het Drents Archief en het waterschap Noorderzijlvest.

We verwachten in de toekomst dat de inkomsten van dienstverlening aan derden gaan afnemen door een scherper toezicht op de activiteiten van overheidsinstellingen in de markt.

Kosten

Salariskosten

De verhoging van salarissen en sociale lasten begroten we in 2019 op 3,75% ten opzichte van maart 2018. De salarisbegroting wordt verzorgd door de gemeente Groningen/salarisadministratie en wordt ieder jaar eind april ontvangen. In verband met het e-Depot zijn extra medewerkers aangetrokken. Het Rijk geeft tot en met 2020 hiervoor een extra bijdrage (DTR-gelden). Aan DTR-gelden ten behoeve van salaris begroten we € 165.010, welke bestemd is voor het rijksdeel.

Overige personele kosten

De daling van de begrote overige personeelskosten in 2019 ten opzichte van de realisatie in 2017, wordt met name veroorzaakt door lagere kosten voor uitzendburo's. De opleidingskosten begroten we op € 25.000.

Er zijn drie speerpunten in het opleidingsbeleid:

1. De nieuwe digitale archiefontwikkelingen.
2. De vernieuwing van de publieksactiviteiten. Publieksactiviteiten worden een combinatie van klassieke onderdelen (lezingen, tentoonstellingen, rondleidingen etc.) en digitaal aanbod (opbouw van databases, webarchivering, sociale media etc.).
3. Het streven naar brede inzetbaarheid van de medewerkers.

Collectiebeheer

Hier is sprake van kosten die direct gerelateerd kunnen worden aan het collectiebeheer. Er zijn een paar thema's te onderscheiden: kosten depot, conservering en kosten verfilming en digitalisering. We begroten hogere kosten ten opzichte van 2016. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor gebruiksgoederen depot.

Overige producten publieksbereik

Voorname PR en marketingkosten. De Groninger Archieven ontwikkelen geen apart tentoonstellingsbeleid. De presentaties in de hal ondersteunen de andere activiteiten zoals bijvoorbeeld boekpresentaties, nieuwe inventarissen en activiteiten van het OVCG, het Huis van de Groninger Cultuur of het Poparchief. Een autonoom tentoonstellingsprogramma is te kostbaar in verhouding tot de bezoekersaantallen. Een uitbreiding van de activiteiten zou het beleid in de toekomst kunnen veranderen. We verwachten hogere kosten voor de Dag van de Groninger Geschiedenis

Gevarieerd dienstverleningspakket

Naast diverse kosten met betrekking tot de studiezaal zijn de aanschafkosten van boeken voor de bibliotheek hier opgenomen. Het budget voor uitbreiding van de bibliotheek is het enige budget dat gebruikt wordt voor collectie-uitbreiding.

Projectkosten

Behoudsgelden. Deze worden door het Rijk gefinancierd.

Beeld van Groningen. De Groninger Archieven beheren een aantal grote persfotocollecties, waaronder het negatievenarchief van Persfotobureau D. van der Veen. Deze collecties omvatten miljoenen beelden van naoorlogs Groningen. Momenteel is echter slechts een klein deel van deze beelden beschikbaar op de Beeldbank Groningen. *Het project beeld van Groningen* richt zich op het gehele proces van materiele zorg tot publicatie op de Beeldbank. Voor dit project zullen we het publiek om hulp vragen in de vorm van een VeleHandenproject. Het resultaat van 2016 is voor dit project bestemd. Tevens worden Fondsen hiervoor benaderd.

Huren

De stijging van de huur wordt geïndexeerd op 1%. Daarnaast is er een vrijval van € 272.000.

Er is een bedrag begroot van € 37.500 voor de servicekosten Rijks Vastgoed Beheer. De afrekening van het RVB over de jaren 2016 en 2017 dient nog plaats te vinden.

Exploitatiekosten huisvesting

Voor de kosten van elektra en gas heeft over de jaren 2016 en 2017 nog geen eindafrekening door het RVB plaatsgevonden. Voor 2019 begroten we identiek als voorgaande jaren.

Licenties en onderhoudskosten ICT

De kosten voor licenties en onderhoudskosten begroten we op het niveau van 2017.

Organisatie- en overheadkosten

Deze kosten dalen ten opzichte van 2017, doordat er minder wordt begroot voor ontwikkeling website en externe adviezen en lagere DTR-gelden.

Rentekosten

In december 2015 heeft de BNG bank een lening van € 300.000 verstrekt met een looptijd van 5 jaar. Het rentepercentage gedurende de looptijd bedraagt 0,79%.

Afschrijvingen

De afschrijvingen stijgen ten opzichte van 2017. Dit wordt met name veroorzaakt door vervanging van een groot gedeelte van het serverpark en vervanging van meubilair..

Dotaties aan projecten

Aan het Huis van de Groninger Cultuur wordt, ten behoeve van het project 'Levend Erfgoed Groningen', totaal € 5.000 verstrekt.

RHC Groninger Archieven
 Begroting staat van baten en lasten over 2019

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Baten			
I <u>Algemene baten</u>			
Bijdrage partners	5.511.141	5.501.725	5.606.444
Voorziening bijdrage investeringen huisvesting	-239.921	0	-272.000
Overige algemene baten	41.607	41.607	41.608
Subtotaal algemene baten	<u>5.312.827</u>	<u>5.543.332</u>	<u>5.376.052</u>
II <u>Diverse baten</u>			
Publieksinkomsten / reguliere inkomsten	34.020	37.837	32.300
Dienstverlening aan derden	42.904	55.000	62.000
Overige diverse baten	2.000	0	0
Subtotaal directe baten	<u>78.924</u>	<u>92.837</u>	<u>94.300</u>
III <u>Overige baten</u>			
Vrijval uit voorzieningen / gepassiveerde subsidies	17.566	24.233	32.064
Bijzondere baten	7.065	0	0
Subtotaal overige baten	<u>24.631</u>	<u>24.233</u>	<u>32.064</u>
Totaal baten	<u>5.416.382</u>	<u>5.660.402</u>	<u>5.502.416</u>
Kosten			
I <u>Personele kosten</u>			
Salariskosten	2.222.461	2.567.888	2.411.918
Overige personele kosten	218.756	187.263	185.075
Subtotaal personele kosten	<u>2.441.217</u>	<u>2.755.151</u>	<u>2.596.993</u>
II <u>Directe materiele kosten</u>	<u>39.128</u>	<u>54.400</u>	<u>80.900</u>
III <u>Projectkosten</u>			
Behoudsgelden	42.000	42.000	42.000
Beeld van Groningen	7.455	60.134	95.000
Subtotaal projectkosten	<u>49.455</u>	<u>102.134</u>	<u>137.000</u>
IV <u>Kosten zakelijke dienstverlening</u>	0	0	0
V <u>Huisvestingskosten</u>			
Huren	1.658.862	1.645.440	1.664.048
Exploitatiekosten	335.624	345.400	348.564
VI <u>Organisatie en overheadkosten</u>			
Licenties & onderhoudskosten ICT	0	0	0
Organisatie & overheadkosten	674.758	347.067	551.933
VII <u>Kapitaalkosten</u>			
Rentekosten	5.376	4.622	4.348
Afschrijvingen	151.339	186.822	208.630
Subtotaal indirecte materiële kosten	<u>2.825.959</u>	<u>2.529.351</u>	<u>2.777.523</u>
VIII <u>Overige kosten</u>			
Dotaties	5.000	7.500	5.000
Buitengewone kosten	0	0	0
Subtotaal overige kosten	<u>5.000</u>	<u>7.500</u>	<u>5.000</u>
Totaal kosten	<u>5.360.759</u>	<u>5.448.536</u>	<u>5.597.416</u>
Resultaat voor bestemming	55.623	211.866	-95.000
Onttrekking aan bestem. reserves	290.888	60.134	95.000
Dotatie bestemmingsfonds gebouw	0	-272.000	0
Bestemming ten gunste van de algemene reserve	<u>346.511</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

RHC Groninger Archieven
 Begroting programmarekening 2018

Omschrijving	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Baten			
I Algemene baten			
Bijdrage partners			
Bijdrage Rijk	2.656.401	2.654.929	2.696.248
Bijdr Rijk Beh gelden	42.000	42.000	42.000
Bijdr Rijk DTR-gelden	236.013	165.000	165.010
Bijdrage Gemeente	2.115.439	2.172.661	2.227.955
Voorziening huisvesting	-239.921	0	-272.000
Bijdr Prov arch beh	317.550	0	325.748
Bijdr Prov publ bereik	143.738	467.135	149.483
	<u>5.271.220</u>	<u>5.501.725</u>	<u>5.334.444</u>
Ov algemene baten			
Huis vd Gron. Cultuur	13.629	13.629	13.629
Stichting OVCG	11.779	11.779	11.779
Beeldbank Groningen	16.200	16.200	16.200
Rentebaten	0	0	0
	<u>41.607</u>	<u>41.607</u>	<u>41.608</u>
	5.312.827	5.543.332	5.376.052
II Diverse baten			
Publ- cq reguliere inkomsten			
Fotografie / scans	14.734	15.658	15.000
Duplicering	913	3.917	1.000
Schriftelijke inlichtingen	1.676	2.291	1.700
Beeldbank	1.716	2.100	1.700
Godert Walter	1.124	144	300
Cursussen	585	1.892	1.000
Faciliteiten	8.023	8.133	8.100
Opbrengst huisvesting	102	1.750	500
Overige	5.147	1.952	3.000
	<u>34.020</u>	<u>37.837</u>	<u>32.300</u>
Dienstverl. aan derden			
Zakelijke dienstverlening	7.133	20.000	30.000
Opbrengst depotverhuur	35.770	35.000	32.000
	<u>42.904</u>	<u>55.000</u>	<u>62.000</u>
Overige diverse baten			
Erfgoededucatie gem. Ok	2.000	0	0
	<u>2.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	78.924	92.837	94.300
III Overige baten			
Vrijval uit voorzieningen/ gepassiveerde subsidies			
Res. afschr. balustrades	8.300	8.300	8.300
Voorz. DTR-gelden	0	0	0
Res. afschr. koeling serve	6.500	6.500	6.027
Res. afschr. Apple MacBo	407	0	587
Res. afschr. app. GAVA	0	0	7.717
Res. afschr. bekabeling	2.358	9.433	9.433
	<u>17.566</u>	<u>24.233</u>	<u>32.064</u>
Bijzondere baten			
Res. verk. activa	7.065	0	0
	<u>7.065</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	24.631	24.233	32.064
Totaal baten	5.416.382	5.660.402	5.502.416

RHC Groninger Archieven
 Begroting programmarekening 2018

Omschrijving	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Kosten			
I <i>Personele kosten</i>			
Salariskosten			
Lonen en salarissen	2.464.543	2.452.388	2.618.928
Sal betaald uit DTR-gelde	-192.627	157.500	-165.010
Aan projecten doorbereke	-49.455	-42.000	-42.000
	<u>2.222.461</u>	<u>2.567.888</u>	<u>2.411.918</u>
Overige pers kosten			
Uitzendburo's	79.475	73.188	40.000
Personeel Iederz	63.115	40.000	70.000
Extern personeel	0	5.000	0
Gedetacheerd	7.488	7.500	7.500
Opleidingskosten	26.147	20.000	25.000
Inhuur Arbodienst	1.067	1.075	1.075
Medische beh.kstn.pers.	2.750	4.000	4.000
EHBO & BHV	3.606	1.000	3.000
Kosten vrijwilligers/stag.	11.017	13.500	11.500
Verzorging salarisadm.	9.520	12.500	10.000
Kstn. OR	1.886	500	1.000
Overige pers. kosten	<u>12.686</u>	<u>9.000</u>	<u>12.000</u>
	218.756	187.263	185.075
	2.441.217	2.755.151	2.596.993
II <i>Directe materiële kosten</i>			
Collectiebeheer			
Transportkosten archief	2.397	2.000	2.200
Aankoop archivalia	0	250	250
Onderhoudskosten depot	0	500	500
Gebruiksgoederen depot	11.376	20.000	12.500
Externe kosten depot	3.864	3.500	4.000
Gebr. goed. verfilm./foto	7.470	1.000	7.500
Ondh. app. cons./restaur	0	500	0
Gebr. goed. cons./rest.	214	1.100	200
Externe kosten verfilming	2.968	500	3.000
Externe kstn digitalisering	228	1.000	250
	<u>28.517</u>	<u>30.350</u>	<u>30.400</u>
Ov prod publieksbereik			
Drukkosten catalogi/broc	1.010	1.850	1.100
Onderzoeksgids	0	10.000	0
Kosten cursussen	1.690	1.500	1.700
Tentoonstellingskosten	1.727	2.000	1.750
Evenem./open dagen	2.564	3.000	40.000
Kosten rondleidingen	<u>0</u>	<u>200</u>	<u>200</u>
	6.991	18.550	44.750
Gevarieerd dienstverl pakket			
Boeken	3.240	3.000	3.250
Ondh. readers & printers	-377	1.000	1.000
Kosten studiezaal	758	1.500	1.500
	<u>3.621</u>	<u>5.500</u>	<u>5.750</u>
	39.128	54.400	80.900

RHC Groninger Archieven
 Begroting programmarekening 2018

Omschrijving	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
III <u>Projectkosten</u>			
Behoudsgelden	42.000	42.000	42.000
Beeld van Groningen	7.455	60.134	95.000
	49.455	102.134	137.000
IV <u>Kosten zakelijke dienstverlening</u>	0	0	0
V <u>Huisvestingskosten</u>			
Huren			
Huur Cascadeplein	1.548.395	1.534.199	1.546.794
Bijdr Klimaat koel depot	-4.447	-4.447	0
Servicekosten RVB	37.500	37.500	37.500
Huur depot Hoogkerk	77.414	78.188	79.754
	1.658.862	1.645.440	1.664.048
Exploitatiekosten			
Beheerskosten	33.337	30.000	34.000
OZB Cascadeplein	18.673	20.000	20.000
OZB Hoogkerk	1.530	3.000	1.750
Onderh. gebouw/install.	6.440	4.200	6.500
Luchtzuivering depots	43.914	43.500	43.914
Levering&diensten Hoogk	17.346	20.520	18.000
Schoonmaak Hoogkerk	1.999	2.350	2.100
Elektra	100.000	100.000	100.000
Gas	50.000	50.000	50.000
Water	782	800	800
Schoonmaakartikelen	0	1.030	500
Schoonmaakbedrijven	54.731	55.000	56.000
Bewaking/beveiliging	14.767	15.000	15.000
Overige huisvestingkstrn.	-7.893	0	0
	335.624	345.400	348.564
	1.994.486	1.990.840	2.012.612
VI <u>Organisatie en overheadkosten</u>			
Licenties & ondhkstrn. ICT			
Dig depot + hosten Pictui	30.036	28.000	30.000
Bijdrage DTR-gelden ICT	-7.500	0	-7.500
Bijdr DTR-gelden inmpl e	-10.147	0	-15.000
Implementatie e-Depot	10.147	0	15.000
Vele handen georeferer	4.937	0	5.000
Ziggo / glasvezel	11.979	11.979	11.979
Archiefbank	1.156	0	1.156
Extern netwerkbeheer	15.640	20.000	15.000
Contributie Eduglas	600	600	600
Schaduw infrastruct RC	23.554	24.500	24.500
SLA met AKSI-automatis	16.633	16.000	16.650
Hosten toegangen De Rei	26.451	23.000	23.500
Onderhoud MAIS-flexis	18.077	13.500	18.200
Abonn. antivirus	3.416	2.900	3.416
Onderhoud Exact	3.372	3.300	3.400
GroningerArchiefnet	666	666	666
Iwink/Kirra hosten websit	10.394	6.000	10.000
Lic. Microsoft	3.249	3.250	4.000
Hosten 4 websites Adix	661	650	661
Ondh. Decos	7.979	7.000	8.000
WieWasWie	1.815	1.815	1.815
Licenties Oracle	5.406	1.400	3.000
Tijdregistratie Atrea	810	810	810
Beheerkosten Cartago	1.610	2.000	1.650
Crossmedia/Web Archief	7.825	7.600	8.000
Ov licenties en onderh	1.146	1.500	1.500
	189.910	176.470	186.003

RHC Groninger Archieven
 Begroting programmarekening 2018

Omschrijving	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Org.- en overheadksten.			
Kantoorbenodigdheden	6.681	5.000	5.000
Drukwerk & papier	1.238	4.000	2.000
Tele/datacommunicatie	10.235	9.500	10.500
Onderhoud scanapparatu	2.816	2.500	2.000
Ondh. Meubilair	3.490	0	3.000
Ondh. ov. inventaris	1.036	2.500	1.500
Ondh. kantoor en studiez	216	2.500	1.500
Ondh. depotinr./app.	890	9.337	5.000
Onderhoud ICT	9.136	500	5.000
Porti en vracht	126	400	150
Postbus en postverzendir	5.258	7.500	5.500
Investering inr. < € 2.300	2.357	2.500	2.500
Kleine inv. Hoogkerk	0	2.500	2.500
Inv. kant./studiez < € 2.000	0	2.500	2.500
Inv. depot/app. < € 2.300	3.530	2.500	2.500
Inv. ICT < € 2.300	12.072	12.000	12.000
Inv. ov. inventaris < € 2.000	209	2.500	2.500
Huur kntr./studie/scan ap	6.799	7.000	6.800
Accountantskosten	17.152	16.000	17.500
Ontwikkeling website	55.733	7.000	30.000
Advertentiekosten	209	1.000	500
Publiciteitskosten	2.243	0	2.500
Externe adviezen	45.902	11.000	15.000
Assuranties	17.210	16.500	17.500
Tijdschr./abonnemenen	4.681	5.250	4.750
Transportksten dep Hoogk	880	1.250	1.000
Decl. reiskstn. binnenl.	14.684	11.000	14.500
Representatie	3.292	1.750	3.300
Verzorging koffie autom.	8.143	11.000	9.000
Inkopen faciliteiten	1.445	1.500	1.500
Faciliteiten div. kosten	80	2.500	750
Bestuurskosten	600	960	960
Kasverschillen	135	0	0
Diverse kstn Hoogkerk	11	1.250	1.250
Contributie Brain	2.469	2.200	2.470
DTR-gelden	236.013	0	165.000
Overige alg. kosten	7.878	5.200	6.000
	<u>484.848</u>	<u>170.597</u>	<u>365.930</u>
	674.758	347.067	551.933

RHC Groninger Archieven
 Begroting programmarekening 2018

Omschrijving	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
VII <u>Kapitaalkosten</u>			
Rentekosten			
Bankrente en -kosten	3.360	3.200	3.400
Rentekosten lening BNG	1.896	1.422	948
Rentekosten lening RABC	120	0	0
	<u>5.376</u>	<u>4.622</u>	<u>4.348</u>
Afschrijvingen			
Kantoormeubilair	6.281	5.488	34.832
Kantoormachines	0	2.092	0
Automatiseringsapp.	52.252	68.747	67.359
Autom app uit DTR-gelde	0	7.500	7.500
Software	7.348	13.073	0
Afsluiting ballustrades	8.300	8.300	8.300
Depotinrichting	7.083	6.930	6.938
Verfilming/fotografie	16.774	14.639	14.922
Kantine inrichting	429	429	429
Studiezaal & hal	2.839	2.496	3.010
Depot dakconstructie	533	533	533
Inrichting/installaties	1.853	10.090	11.398
Verbouwing Hoogkerk	12.613	12.613	12.613
Tech. Install. Hoogkerk	10.396	10.396	10.396
Inrichting depot Hoogkerk	14.124	14.124	15.004
Inrichting hal	4.489	3.345	1.652
Koeling server ruimte	6.027	6.027	6.027
Apparatuur GAVA	0	0	7.717
	<u>151.339</u>	<u>186.822</u>	<u>208.630</u>
	156.715	191.444	212.978
VIII <u>Overige kosten</u>			
Buitengewone kosten			
Bijzondere lasten	0	0	0
Dotaties			
Bijdrage Verhalen v Gron	5.000	7.500	5.000
	<u>5.000</u>	<u>7.500</u>	<u>5.000</u>
Totaal kosten	5.360.759	5.448.536	5.597.416
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor bestemming	55.623	211.866	-95.000
Mutaties in reserves			
Ontt best res Beeld v Gr	7.455	60.134	95.000
Onttr best res Weerst ver	283.433		
Don. bestem. fonds gebo	0	-272.000	0
	<u>290.888</u>	<u>-211.866</u>	<u>95.000</u>
Resultaat na bestemming	346.511	0	0

Meerjarenraming Balans tbv begroting 2019

	realisatie 31-12-2017	begroting 31-12-2018	begroting 31-12-2019	begroting 31-12-2020	begroting 31-12-2021	begroting 31-12-2022
ACTIVA						
Materiële vaste activa	1.013.895	1.140.637	992.887	842.959	765.598	700.000
Vorderingen	128.975	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Liquide middelen	927.989	692.398	925.084	1.232.070	1.551.666	1.860.305
Overlopende activa	29.348	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
TOTAAL ACTIVA	<u>2.100.207</u>	<u>2.008.035</u>	<u>2.092.971</u>	<u>2.250.029</u>	<u>2.492.264</u>	<u>2.735.305</u>
PASSIVA						
Eigen vermogen	701.983	706.983	611.983	589.304	589.304	589.304
Voorzeningen	467.713	681.052	920.988	1.161.725	1.402.960	1.646.001
Vaste schulden	180.000	120.000	60.000	0	0	0
Netto vlottende schulden	570.867	225.000	225.000	225.000	225.000	225.000
Overlopende passiva	179.644	275.000	275.000	275.000	275.000	275.000
TOTAAL PASSIVA	<u>2.100.207</u>	<u>2.008.035</u>	<u>2.092.971</u>	<u>2.251.029</u>	<u>2.492.264</u>	<u>2.735.305</u>

Meerjarenraming staat van baten en lasten tbv begroting 2019

	realisatie 2017	begroting 2019	begroting 2020 index 1,5%	begroting 2021 index 1,5%	begroting 2022 index 1,5%
BATEN					
Algemene baten	5.312.827	5.376.052	5.456.693	5.538.543	5.621.621
Diverse baten	78.924	94.300	95.715	97.150	98.607
Overige baten	24.631	32.064	31.263	30.766	28.959
TOTAAL BATEN	5.416.382	5.502.416	5.583.670	5.666.459	5.749.188
KOSTEN					
Personele kosten	2.441.217	2.596.993	2.668.995	2.681.970	2.732.703
Directe materiële kosten	39.128	80.900	82.114	83.345	84.595
Projectkosten	49.455	137.000	64.679	42.000	42.000
Huisvestingskosten	1.994.486	2.012.612	2.042.801	2.073.443	2.104.545
Organisatie en overheadkosten	674.758	551.933	560.212	568.615	577.144
Afschrijvingskosten	151.339	208.630	195.770	208.486	200.000
Dotaties aan projecten	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Rentekosten	5.376	4.348	4.100	3.600	3.200
Overige kosten	0	0	0	0	0
TOTAAL KOSTEN	5.360.759	5.597.416	5.623.671	5.666.459	5.749.188
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening					
voor bestemming	55.623	-95.000	-40.000	0	0
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0
Onttrekking aan bestemmingsreserve	290.388	95.000	40.000	0	0
Dotatie aan bestemmingsreserve	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	346.511	0	0	0	0

Overzicht fondsen, voorzieningen en reserves 2019

	Begroting 2019						Eindstand 2019
	Eindstand 2017	Dotaties 2018	Bestedingen 2018	Eindstand 2018	Dotaties 2019	Bestedingen 2019	
Algemene reserve							
exploitatiereserve	<u>589.304</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>589.304</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>589.304</u>
Bestemmingsreserve							
project Beeld van Groningen	<u>112.679</u>	<u>100.000</u>	<u>-95.000</u>	<u>117.679</u>	<u>0</u>	<u>-95.000</u>	<u>22.679</u>
Voorzieningen							
voorziening huisvesting	239.921	272.000	0	511.921	272.000	0	783.921
voorziening DTR-gelden	25.739	0	-25.739	0	0	0	0
voorziening BTO Apple MacBook Pro 15	2.526	0	-586	1.940	0	-587	1.353
voorziening overname apparatuur GAVA	34.648	0	-8.576	26.072	0	-7.717	18.355
voorziening ballustrade	33.200	0	-8.300	24.900	0	-8.300	16.600
voorziening koeling serverruimte	39.703	0	-6.027	33.676	0	-6.027	27.650
voorziening bekabeling	91.975	0	-9.433	82.542	0	-9.433	73.109
	<u>467.713</u>	<u>272.000</u>	<u>-58.661</u>	<u>681.052</u>	<u>272.000</u>	<u>-32.064</u>	<u>920.988</u>
	<u>1.169.696</u>	<u>372.000</u>	<u>-153.661</u>	<u>1.388.035</u>	<u>272.000</u>	<u>-127.064</u>	<u>1.532.971</u>

Meerjarenraming fondsen, voorzieningen en reserves 2019 - 2022

	Eindstand 2019	Dotaties 2020	Bestedingen 2020	Eindstand 2020	Dotaties 2021	Bestedingen 2021	Eindstand 2021	Dotaties 2022	Bestedingen 2022	Eindstand 2022
Overige reserve										
exploitatiereserve	589.304	0	0	589.304	0	0	589.304	0	0	589.304
Bestemmingsreserve										
Beeld van Groningen	22.679	0	-22.679	0	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen										
voorziening huisvesting	783.921	272.000	0	1.055.921	272.000	0	1.327.921	272.000	0	1.599.921
voorziening BTO Apple MacBook	1.353	0	-587	766	0	-587	179	0	-179	0
voorziening overname app. GAVA	18.355	0	-6.916	11.439	0	-6.419	5.020	0	-5.020	0
voorziening ballustrade	16.600	0	-8.300	8.300	0	-8.300	0	0	-8.300	-8.300
voorziening koeling serverruimte	27.650	0	-6.027	21.623	0	-6.027	15.597	0	-6.027	9.570
voorziening bekabeling	73.109	0	-9.433	63.676	0	-9.433	54.243	0	-9.433	44.810
	920.988	272.000	-31.263	1.161.725	272.000	-30.766	1.402.960	272.000	-28.959	1.646.001
	1.532.971	272.000	-53.942	1.751.029	272.000	-30.766	1.992.264	272.000	-28.959	2.235.305

	Afschr termijn in jaren	Aanschaf waarde	Afschrijving 2018	Boekwaarde 31-12-2018	Afschrijving 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Afschrijving 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Afschrijving 2021	Boekwaarde 31-12-2021	
Investering < 2018											
Boekwaarde per 31-12-2017		1.013.894	170.841	843.053	159.250	683.803	149.428	534.375	112.861	421.514	
Investeringen 2018											
0120	ICT	5	40.000	4.000	36.000	8.000	28.000	8.000	20.000	8.000	12.000
0100	herinricht kntrn miv 1-11-2018	10	250.000	4.167	245.833	25.000	220.833	25.000	195.833	25.000	170.833
0120	2 digiboorden	5	17.500	1.750	15.750	3.500	12.250	3.500	8.750	3.500	5.250
0250	stellingen depot Hoogkerk	25	22.000	440	21.560	880	20.680	880	19.800	880	18.920
			329.500								
Investeringen 2019											
0120	ICT	5	60.000		12.000	48.000	12.000	36.000	12.000	24.000	
			60.000								
Investeringen 2020											
0120	ICT	5	60.000				12.000	48.000	12.000	36.000	
			60.000								
Investeringen 2021											
0120	helft serverpark	5	120.000						24.000	96.000	
			120.000								
Boekwaarde				1.162.197		1.013.567		862.759		784.518	
Afschrijvingen				181.198		208.630		210.808		198.241	
Investeringen				329.500		60.000		60.000		120.000	
Kasstroom investeringen				-148.302		148.630		150.808		78.241	